პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

26 აგვისტო შაბათი 1972 წელი 2 ფასი

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან ● № 200 (15413)

შეჯიბრების მოწინააღმდეგენი

დამკვრელური შრომა — ყველა უბანზე

□ გვახსოვდეს, რომ მეცხრე ხუთწლედში პროდუქციის მატების 87-90 პროცენტი უნდა მივიღოთ შრომის ნაყოფიერების ზრდით.

□ გაბედულად დავნერგოთ ახალი ტექნიკა და ტექნოლოგია, არ დავუშვათ მოწყობილობის მოცდენები, ავამაღლოთ გამოყენების კოეფიციენტი.

რაოდენობაც, ხარისხიც

თბილისი. („კომუნისტის“ კორ.). ალიოშინის სახელობის „ელფარის“ ერთობლივი საწარმოს ბრიგადა ალ. ბოლოტნიკოვის ხელმძღვანელობით ეწევა სსრ კავშირის შეკრების 50 წლისთავისადმი მიძღვნილ შრომითს ვახტს. ფეიერებმა პროდუქციის რეალიზაციის ოცდა თვეს დაგეგმილი 102,3 პროცენტით შეასრულეს და გეგმის გადაჭარბებით მოძღვარებელ 404 ათასი ძახეთის პროდუქცია მიაყიდეს. სასაქონლო პროდუქციის დაგეგმილებას 1,5 პროცენტით გადააჭარბეს, ხოლო ხატურაპროდუქციის გამოშვება 100,8 პროცენტით ვაინაღდეს.

ამ წარმატებას გაერთიანების კოლექტივი იმით აღწევს, რომ გაბედულად ნერგავენ ახალ ტექნიკასა და ტექნოლოგიას. საწარმოში — აბრეშუმსაქსოვ ფაბრიკაში დაიდგა 126 ჩეხური ანვემატური უმაქოო დაზგა, ასეთივე დაზგა 73 ცალის რაოდენობით დაამონტაჟეს ჟაკარდული ქსოვილების ფაბრიკაში, თუ წინათ ერთი მუშა 3-4 დაზგას ემსახურებოდა, ახლა მომსახურების ზონა 3-ჯერ გაიზარდა, ხოლო შრომის ნაყოფიერება 2,5-ჯერ ამაღლდა. რაც მთავარია, მკვეთრად გაუმჯობესდა პროდუქციის ხარისხი.

საწარმოს კოლექტივი მუდამ იმის ცდაშია, რომ ითხომუმაძდე დაიყვანოს ხელით მიმე შრომა. სათაკო ფაბრიკის, გამომყვან წარმოებაში მოეწყო სველი ქსოელების გადასატანი კონვეიერი, 4 მუშა განთავისუფლდა მძიმე შრომისაგან, მიმდინარეობს კაპიტალური რეკონსტრუქცია სამღებრო საამქროსი. იდგმება პოლონური ლილვკებიანი რაფები.

ახალ დაზგებზე მუშაობა ბეკრმა მესოველმა წარმატებით ითვისა, ნორმასთან შედარებით გაიფართოვა მომსახურების ზონა და დიდძალ ზეგეგმითს პროდუქციას იძლევა. ასეთთა რიცხვს ეკუთვნიან ლ. ვიბლიანი, ც. ბაბაშვილი, ნ. გაბელაია, ე. სოსელია და ზ. ჭიკარბაკოვა.

მთავარი საზრუნავი

თბილისი. („კომუნისტის“ კორ.). ხარისხი თავადაი საზრუნავი გახდა ტყავსაკალსახლეერიო ფაბოიკის (დირექტორი ი. ეოისთავი) კოლექტივისათვის. სხვასაირად არც შეიძლება. დღეა მომხარებელი მკაცრი და ითხოვნია. საწარმო ითვალეა არა მარტო აკეთეს მომხმარებლის გეგოვებებს, ო

მედ წინაც უსწრებდეს. ჯეოჯერობით ფაბრიკის კოლექტივს ეგ ფაოიგ დასაფუძნო არაფერი აქვს, რაზეც ითლად ძეტყველებს პროდუქციის რეალიზაციია ეაჩვენებელი. ივიდი თვის გეგმა 103 პროცენტით ეკასულეა და დაკალებას 15 ათასი ბანეთით გადააჭარბეს, ნატურაპროდუქციის გამოშვების დაკალებას 2 პროცენტით გადაამეტეს, გეგმის გადამეტებით მომმარეგელმა 25 ათასი ფაეთის მოწაფის ჩანთები, ჩეკოდენები, ქალის ხელჩანთები მიიღო. შრომის ნაყოფიერება 2 პროცენტით გაზარდეს, ხოლო გამომშვებული პროდუქციის თვითღირებულება 11 ათასით შეამცირეს.

წარმოებიდან მოხსნეს ხუთი მოძველებული მოდელის პროდუქცია და სავაჭრო ორგანიზაციებთან შეთანხმებით დაიწყეს ახალი მოდელის ქალის ხელჩანთების, დიდი ზომის სამზადავრო ჩემოდნების გამოშვება, რომლებზეც დიდი მოთხოვნილებაა.

საწარმოს კოლექტივმა მეორე კვარტალში მაღალნაყოფიერად იმრომა და რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში გაიმარჯვა, მიიღო საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსა და რესპუბლიკის პროფსაბჭოს გარდამავალი დროშა და პირველი ფულადი პრემია.

ფაბრიკაში დიდ ყურადღებას აქცევენ წარმოების კულტურას. ამ ბრიგადაც საუკეთესო შედეგები აქვთ და დამსახურებულად მოიპოვეს საკავშირო პროფსაბჭოს პირველი ხარისხის დიპლომი.

საწარმოში ძირითადად ახალგაზრდები მუშაობენ და გონივრულად მოწყობილ შეჯიბრებაში ახალ-ახალ წარმატებებს აღწევენ. მოწინავეთა შორის მუშაობის საუკეთესო მაგალითს იძლევა ხელოვნთმნების უმნიშვნელოსანი ტ. ბალაშვილი და მსუბუქი კონსტრუქციის ჩემოდნების დამამზადებელი ბრიგადა, რომელსაც თ. შარაძეხიძე ხელმძღვანეველობს.

ჩვენი შრომითი ტრადიციები

ხუთწლედი — ვადამდე!

მათ თავი ისახელეს

ფერაჯი მეტალურგიის გიგანტი

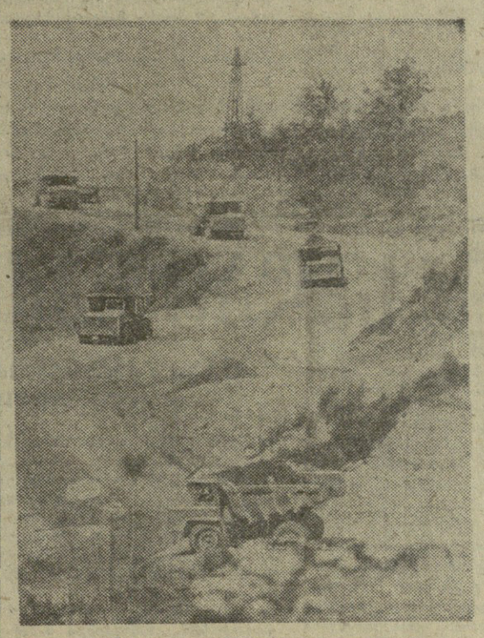

მადნეულის სამთო-გამამდიდრებელი კომბინატი საქართველოს ფერადი მეტალურგიის პირმშოა. მაა მთელი ჩვენი ქვეყანა აშენებს. აქ ეთომანეთის გვერდით შრომობენ ქართველი და სომეხი, რუსი და აზერბაიჯანელი, უზბეკი და უკრაინელი. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXIV ყრილობის დირექტივებში აღნიშნულია, რომ მადნეულის სამთო-გამამდიდრებელი კომბინატის მშენებლობა მეცხრე ხუთწლედში უნდა დამთავრდეს. „მადნეულშახტმშენის“ სამმართველოს კოლექტივმა გადაწყვეტილი აქვს დადგენილ ვადებში შეასრულოს პარტიისა და მთავრობის დავალება და ამით თავისი წვლილი შეიტანოს ხუთწლედის გამარჯვებათა ფონდში. 1974 წლისათვის საწარმო პირველ პროდუქციას გამოუშვებს, ხოლო ხუთწლედის ბოლო წელს კომბინატი მთელი სიძლავრით ამუშავდება და ჩვენი ქვეყანა მიიღებს სპილენძის, ტუტიის, თუთიის, ბაოიტის და სხვა კონცენტრატებს.

საქართველოს ფერადი მეტალურგიის გიგანტი აღჭურვილია სამამულო წარმოების უახლესი იაპონელ-მანქანებით.

სურათებზე: ზემოთ — მოწინავე მბურღავები ბ. ასათიანი და ხ. კაზარიანი. მშენებლობის ვეტერანები ცვლის დავალებებს უოველთვის 120 პროცენტით ასრულებენ; ქვემოთ — მძლავრი ტექნიკა მშენებელთა დასახმარებლად მიდის.

მ. დათიაშვილის ფოტო. (საკინფორმის ფოტოქრონიკა).

მეთორმეტე გამარჯვება

წულუკიძის აბრეშუმის ძაფსაღებსაგრები ფაბრიკის კომუნისტური შრომის საწარმოო მიმდინარე წლის ცეორე კვარტალში გეგმის გადაჭარბებით გაძოუმეა 219 ათასი ბანეთის საერთო პროდუქცია. პროდუქციის რეალიზაციის დავალებას 142 ათასი ბანეთით გადააჭარბა. კირველი ხარისხის პროდუქცია თაცვლად 80 აროცენტისა გამოუეეა 97,1 პროცენტი, დაოოგა 880 კილოგრამი ხელოეული, ითომის ნაყოფიერება გაზარდა 2,5 პროცენტით, გამომშეეული ითოდუქციის თვითღირებულეა 53 ათასი ბანეთით ეეამცირა.

ფაბრიკის კოლექტივმა ამ მაჩვენებლებით გაიმარჯვა რესპუბლიკურ სოციალისტურ შეჯიბრებაში, შეინარჩუნა საქართველოს მიხისტრთა საბჭოს და საქართველოს პროფსაბჭოს გარდამავალი წითელი დროშა და სიიდო ფულადი პრემია 8.750 ბანეთი. ეს ფაბრიკის შეთორმეტე გამარჯვეაა.

ფაბრიკის კოლექტივმა კიდეე უფრო გააძლიერა ძრომის ტემპი და შვიდი თვის გეგმა ყველა ძაჩვენებლით გადაჭარბებით ეეასრულა. გადაეედა თვის შესაძლებლობებს და გადაწყვიტა წლიური დავალება 20 დეკემბრისათვის შეასრულოს და გეგმის გადამეტებით 450 ათასი ბანეთის პროდუქცია გამოუშვას.

ბ. გეგუჩაძე.

ამხანაგი ლ. ი. ბრეჟნევი ჩავიდა ქალაქ კოჟჩეტავში

1972 წლის 24 აგვისტოს ქალაქ კოჟჩეტავში ჩავიდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ამხანაგი ლ. ი. ბრეჟნევი. აეროპორტში ამხ. ლ. ი. ბრეჟნევს შეხვდნენ: სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრი, ყაზახეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ამხ. დ. ა. კუნაევი, ყაზახეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს წევრები ამხანაგები ბ. ა. აშმოვი, ვ. კ. მეხიაკი, ს. ბ. ნიაზბეკოვი, ვ. კ. სევრიუკოვი, პარტიის საოლქო კომიტეტების პირველი მდივნები, საოლქო აღმასკომების თავმჯდომარეები, სოფლის მეურნეობის საოლქო სამმართველოების უფროსები, რესპუბლიკის მინისტრები. (საკინფორმი).

საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტის წევრებს, XX ოლიმპიური ასპარეზობის ორგანიზაციულ კომიტეტსა და მონაწილეებს

გულითადად მივესალმები XX საზაფხულო ოლიმპიური ასპარეზობის — 1972 წლის ყველაზე მნიშვნელოვანი სპორტული მოვლენის ორგანიზატორებს და მონაწილეებს.

თანამედროვე ოლიმპიური ასპარეზობა ფიზიკური კულტურისა და სპორტის განვითარების დიდი სტიმულია, დედამიწის ყველა კონტინენტის სპორტსმენთა ურთიერთობის დიდმნიშვნელოვანი საშუალება გახდა.

სსრ კავშირის მთავრობა ყოველნაირად ცდილობს წაახალისოს ქვეყანაში სპორტული მოძრაობა, რომელიც ხელს უწყობს ადამიანის ყოველმხრივ ჰარმონიულ განვითარებას, ხანგრძლივი წლების მანძილზე კარგი ჯანმრთელობისა და შემოქმედებითი აქტივობის შენარჩუნებას. ჩვენი მიზანია ყოველი ღონე ვიხმაროთ იმისათვის, რომ ფიზიკური კულტურა და სპორტი მტკიცედ დამკვიდრდეს თვითეული საბჭოთა ადამიანის ყოველდღიურ ცხოვრებაში. საბჭოთა კავშირში დღენიადაგ უმჯობესდება პირობები ამ დიდმნიშვნელოვანი სოციალური ამოცანის გადასაწყვეტად.

საბჭოთა სახელმწიფო, რომელიც საკარო პოლიტიკაში განუხრელად იცავს მშვიდობიანი თანაარსებობის პრინციპებს, მუდამ მხარს უჭერს იმ საზოგადოებრივ ძალებსა და მოძრაობებს, რომელთა საქმიანობა ხელს უწყობს ხალხთა ურთიერთგაგებასა და მშვიდობის განმტკიცებას. ამ კეთილშობილურ საქმეს უნდა ემსახურებოდეს ოლიმპიური ასპარეზობაც.

დაე ასპარეზობამ გვაჩვენოს არა მარტო თვალსაჩინო სპორტული მიღწევებისადმი მისწრაფება, ანამედ ახალგაზრდობის თანამშრომლობა და შეკავშირება მშვიდობის, პროგრესისა და დემოკრატიის საკეთილდღეოდ.

ვუსურვებ XX ოლიმპიური ასპარეზობის ორგანიზატორებს წარმატებას ასპარეზობის მოწყობაში, სპორტსმენებს კი სპორტული გამარჯვებების, ახალი მიღწევების სიხარულს.

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე
ა. კოსიგინი.

საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში ჩაის ფოთლის მექანიზებული პრეფის გეგმის შესრულება 1972 წლის 21 აგვისტოსათვის

	გეგმა	შესრულება	პროცენტებით
აფხაზეთის ასსრ	7570	3865	48
გალის	4560	2339	51
ოჩამჩირის	2500	954	38
გუდაუთის	400	332	83
გულრიფშის	100	33	33
სოხუმის	10	7	70
აჭარის ასსრ	1880	1624	86
ქობულეთის	1880	1624	86
მახარაძის	3430	2988	87
ზუგდიდის	8180	6767	83
ფალენჯიხის	3200	2487	78
ბეგეჟოკორის	840	480	57
ლანჩხუთის	90	74	82
ჩხოროწყუს	980	521	53
ჩოხატაურის	300	253	84
წულუკიძის	570	324	57
ცხაკაიას	380	325	56
წულუკიძის	550	392	71
ხობის	500	354	71
სამტრედიის	180	101	56
ს უ ლ	28650	20355	71
მათ შორის ჩაიხა და სუბტროპიკული კულტურების საბჭოთა მეურნეობების ტრესტი	13000	11026	85
იგი 1971 წლის ამავე თარიღისათვის	26000	18296	70

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ცენტრალური სტატისტიკური სამმართველო.

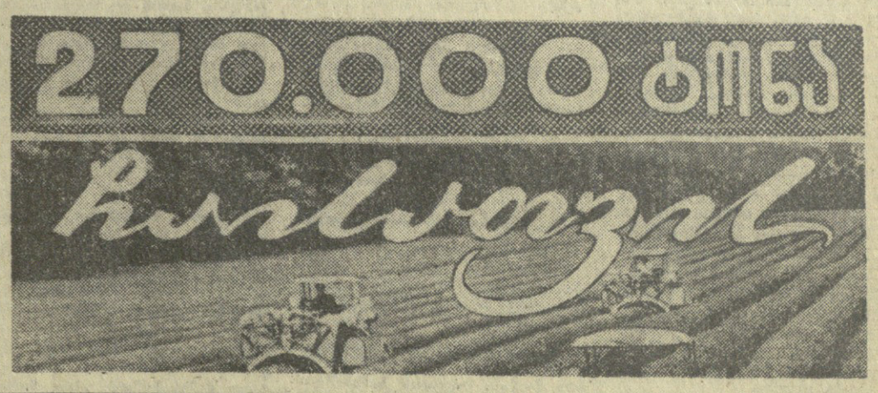

პირველი უნივერსალური

უოფილი ვერის ბაზრის ტერიტორიაზე გაიღო საქართველოში პირველი უგამყიდველო სახელმწიფო უნივერსალური მაღაზიის კარი. აქ გაიყიდება ხილ-ბოსტნეული, ხორც-რძისა და სხვა პროდუქტები.

მინისა და რკინაბეტონის თანამედროვე შენობა აგებულია საქართველოს სავაჭრო საწარმოთა საპროექტო ინსტიტუტის არქიტექტორთა პროექტით. პროექტის მთავარი არქიტექტორია ო. მაჩაბელი. 600 კვადრატული მეტრი ფართობის დარბაზი გათვალისწინებულია ოცდაათი სავაჭრო ადგილისათვის.

მაღაზიის ცოკოლის სართული განკუთვნილია სამაცივრო საკვებისათვის, სადაც ერთდროულად შეინახება ასი ტონა პროდუქტი. აქვეა საწყობები. აქედან საქონელი სატვირთო ლიფტებით აქვთ სავაჭრო სექციებში. ორის აგრეთვე პროდუქტების დასაფასოებელი განყოფილება.

მაღაზიის ახალი პროდუქტებითა და ბოსტნეულით მოამარაგებენ გარდაბანის, ძცხეთის, მარხეულის, ბოლნისის, გორის, დმანისის, ვანისა და რესპუბლიკის სხვა რაიონები.

25 აგვისტოს, უგამყიდველო უნივერსალური მაღაზიის გახსნის დღეს, აქ იყვნენ ამხანაგები ზ. პატარიძე, ე. შევარდნაძე, ა. ჩურკინი, გ. ჯავახიშვილი და თბილისის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე შ. ბუხრაშვილი. (საკინფორმი).

პროფტექნიკური განათლების დიდი ამოცანები

საქართველოში წარმოებს დიდი მუშაობა საშუალო პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების შემდგომი განვითარებისათვის. 1971-72 წლებში საშუალო სასწავლებლად გარდაიქმნა ცხრა პროფტექნიკური სასწავლებელი და ახალი სასწავლო წლის დამდეგისათვის მათი რიცხვი რესპუბლიკაში მიაღწევს 20-ს. აქ 6450 კაცი ისწავლის.

ამ ბოლო დროს ბევრი რამ გაკეთდა სასწავლებელთა სასწავლო-მატერიალური ბაზის გაფართოებისა და განმტკიცებისათვის. სასწავლო სახელოსნოებს შემატეთ ახალი ლითონსაჭრელი და ხისადამუშავებელი ჩარხები, ტრაქტორები და კომბაინები, ავტოკატორები და ბულდოზერები, სასოფლო სამეურნეო და სატრანსპორტო მანქანები. ახლა სასწავლებლებში სწავლობს 32 ათასამდე კაცი, რომლებიც ეუფლებიან ორასამდე პროფესიასა და სპეციალობას. აქ ამზადებენ კვალიფიციურ მუშებს რესპუბლიკის 80 საწარმოსა და ორგანიზაციისათვის.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პროფტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტი განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს სასწავლებელთა პედაგოგიური კოლექტივების მუშაობას და სისტემატურად ახორციელებს ლონისძიებებს მოსწავლეთა სწავლის დონის ამაღლებისა და აღზრდის გაუმჯობესებისათვის, აქასთან სწავლის პროფესიაში ნერგავს მოწინავე პედაგოგიურ გამოცდილებასა და წარმოების ნოვატორთა გამოცდილებას. ყველა სასწავლებელში ახალ სასწავლო წელს განხორციელდა საჭირო სარემონტო-სამშენებლო სამუშაოები.

სახელმწიფო კომიტეტმა „ახალგაზრდობის საყოველთაო-საშუალო განათლებაზე გადასვლის დამთავრებისა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მომდგომი განვითარების შესახებ“ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილების მიხედვით დასახა ახალი ღონისძიებანი ხასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის, მოსწავლეთა ფიზიკურ-ეკონომიკური, ესთეტიკური, სამართლებრივი, სამხედრო-პატრიოტული და ათეისტური აღზრდის შემდგომი სრულყოფისათვის, სწავლების თეორიული და ფიზიკურ-პოლიტიკური დონის ამაღლებისათვის.

ეს ფაქტები, კერძოდ, მოყვანილი იყო საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პროფესიულო-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარის მ. ჩხსლაძის მოხსენებაში, რომელიც მან გააკეთა საქართველოს პროფტექნიკური განათლების სასწავლებელთა მუშაკების პედაგოგიურ კონფერენციაზე. კონფერენცია გაიმართა თბილისში, კულტურის რესპუბლიკურ სახლში.

მოხსენების გამო კამათში მონაწილეობდნენ ხიდისთავის (გორის რაიონი) № 15 საშუალო პროფტექნიკური სასწავლებლის დირექტორი ვ. ქუტაისაშვილი, თბილისის № 31 პროფტექნიკური სასწავლებლის დირექტორი სოციალისტური შრომის გმირი ბ. ბოგბეზარაძე, რესპუბლიკის მსუბუქი მრეწველობის სამინისტროს კოლეგიის წევრი ვ. ვაფაძარია, რესპუბლიკის განათლების მინისტრის პირველი მოადგილე შ. იბერაძე, რუსთავის № 17 პროფტექნიკური სასწავლებლის დირექტორი ძ. ბარაბაძე, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი მეცხოვრე ლ. ბანეთიშვილი, საქართველოს ალკა ცენტრალური კომიტეტის მეორე მდივანი ი. ბამრეკელი, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს პროფესიულ-ტექნიკური განათლების სახელმწიფო კომიტეტის სასწავლო-მეთოდიკური სამმართველოს უფროსის მოადგილე ვ. ხლოპეკოვი და სხვები.

კონფერენციის მუშაობაში მონაწილეობდნენ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი მ. ბოვნიანიშვილი, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მეცნიერებისა და სასწავლებელთა განყოფილების გამგე ლ. ჩერქეზიანი. (საკინფორმი).

ᲞᲠᲐᲕᲓᲐ

25 ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ ᲛᲝᲬᲘᲜᲐᲕᲔ

50

ადამიანის მეხსიერება: წლები შეუჟაფლად, გრძელ წყებად მიიმართებიან წარსულში, მეხსიერება კი ინანავს ყველაფერს, რაც გულისათვის ძვირფასია. გადაბიჯებს დროს, იპყრობს მანძილებს, თუნდაც ყველაზე შორეულს...

მასწავლებელმა ტუღუმმა ახლოს მიიწია სუფთა ქაღალდი, მოიმარჯვა ალამი. რომ ჯრედილი სიტყვები დაეწერა. მაგრამ შეჩერდა. ჩაფიქრებულმა ხაიხედა ფანჯარაში, რომელის იქოთა აღმართულიყო მთები, მისი მშობლიური ჩოჩხათის ერთგულ დარაჯები. მისი მჩრეველები ჭირსა და ლხინში. იცოდა: იქ, მთავს იქით, დაფუნთს შავი ზღვა, ხოლო მას იქით შორს—შორს უკრაინაა. მისი თვალუწვდენი სივრცეები. იქ არიან ადამიანები, რომელთა ნათელ ხსოვნას უკვე ოც წლიწადზე მეტია ინახავს და რომლებსაც ვერასოდეს ვერ დავიწყებს.

ცდილობდა წარმოედგინა, როგორი არიან ისინი დღეს. და ვერ წარმოედინა. წარმოუდგა ხანძრების კვამლით დათარეული სოფლები, ბრძოლების ანნანადა, ავბედობაში დაბანჯული ბავშვები და დაქანცული. ფერმკრთალი, მაგრამ მაინც მოალერსე და ძვირფასი სახეები. ანა, ილია, იჩქარე, იჩქარე შეიტყო, ვინ არიან ისინი...

ალამი ქაღალდზე გასრიალდა, თითქოს ეშინოდა, არ დავიგვიანო. „ძვირფასო მკითხველო, ალოგებო, — სწერდა აჩქარებულად. რა-ტომღაც დარწმენდეთ იყო, რომ სწორედ მასწავლებლები დაეხმარებოდნენ. — მრავალი წელი გავიდა მას შემდეგ, ზოგი რამ უკვე დამავიწყდა. მაგრამ ერთი რამ ყარგად მახსოვს — სასჯელი ბრალა და ყუმბარის აფეთქება პირდაპირ

ᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲝᲯᲐᲮᲘᲡ ᲒᲠᲫᲜᲝᲑᲐ

ქოხში სოფლის განაპირას. მძიმედ დაჯრა. ალბათ მას შემდეგ ვეფარც დაკუბრუნდებოდი ამ ქვეყანას, ვეღარ ვასწავლიდი ისე, როგორც ამ თქვენ ასწავლით პატარებს, უცნობი ქალების ხელები რომ არა... მარად მადლობელი ვიქნები, თუ გამიგებთ და მაცნობებთ, ვინ არიან ეს ადამიანები. რომლებსაც მე მეორედ დაბადებას უნდა ვუმადლოდეთ, დიდ მადლობას მივუძღვნიდი მათ, როგორც შვილი...“

ამადლებელი წერილი ფოსტამ უკრაინაში წაიღო, კიროვოგრადის ოლქში. სოფელ კანეკის საშუალო სკოლაში, სადაც იგი მიიღეს, გულგრილი არავინ დარჩენილა. მასწავლებლები, წითელი კვალმაძიებელი მოსწავლეები — თვითეული ცდილობდა რაიმე გაეკეთებინა, რომ დახმარებოდა ადამიანს, აღედგინა წარსულის კიდევ ერთი ფურცელი. როგორც იტყვიან, თავთავი თავთავს მიემატება და ძნა გამოვა. კანეკელებმა საყვარულით შეკონეს ეს ძნა. და ახლა იგი ამშვენებს ორი ხალხის „მეგობრობის ყანას...

ᲧᲕᲔᲚᲐᲤᲔᲠᲘ კი ასე იყო. კიროვოგრადის ახლოს რკინიგზის დიდი კვანძის — ზნამენკის ალების შემდეგ დივიზიას, რომელშიც ტუღუმი მსახურობდა, დაავლება მიიღო შეიერთებოდა უკრაინის პირველ ფრონტს კორსუნ-შევჩენკოვსკის მიმართულებით. კავშირგაბმულობის ოცეულის მეთაურს ლეიტენანტ ტუღუმს ებრძანა შესულიყო სოფელ კანეკში, ბრძოლის ყველაზე წინწაწეულ უბანზე, დაეკავებინა პოზიცია და დაემყარებინა საარტილერიო ბატარეების მუდმივი კონტაქტი შაბბთან. ოცეული შეუმჩნეველ გლეხურ ქოხში მოთავსდა. მეკავშირენი დაძაბულად მუშაობდნენ. არც დღე, არი ღამე ძილი და მოსვენება არ იცოდნენ. კანონადა ქუხდა, მიწა ანსაზარებდა აფეთქებათაგან. და მხოლოდ ამ დრამის მოქმედებებს შორის მოკლე პაუზათა წუთებში საიდანღაც სოფელს იქით ისმოდა ტყვიამფრქვევების კაკანი და იერიშზე გადასული ჩვენი მეომრების ხმამაღალი „ურაა“.

ეს სიბარაულს იწვევდა, სიმხნეს და გამარჯვების რწმენას მატებდა მეომრებს, აძლევდა მათ იმის რწმენას, რომ მაინც დადგება დღე, რომელიც ბოლოს და ბოლოს სამუდამოდ დადუმდებიან ქვემეხები. ერთ-ერთი ასეთი პაუზის დროს ტანადმა შაჯამიანმა ტელეფონისტმა გოგონამ ტანიამ კუთხეში დაგდებული ბალალაიკა დაინახა დასტაცა მას ხელი და სიმები ააყეარა.

— აბა ჰე, იეიკვე, ლეიტენანტო! როგორ პოლკისა და კრაკოვიაკების ცეკვაზე თქვენს საქართველოში?..

ეს იყო ხუმრობა. ოდნავი ამოსუნთქვა წარმოუდგენელი დაძაბულობის შემდეგ. წუთი რომ გავიდა, ტანია კვლავ მიუჯდა რაციას.

— „ფიჭვო!“ „ფიჭვო!“ მე „არფისხე“ ვარ. გესმის თუ არა ჩემი?— ჩასძახოდა იმი.

ოცეულის მეთაური ტუღუში მოუთმენლად ელოდა, როდის უბრძანებდა „ფიჭვი“ ადგილიდან აშლას და წინ წასვლას. ამ დროს დამტვერილ ფანჯრებში უკვე მტრედისფრად მოჩანდა თებერვლის ცა, ოდნავ შემოადწია მოუღოდნელი მზის პირველმა სხივებმა.

და უცბად წარმოუდგენელი ძალა ადეკეტებამ ყველაფერი დაგლიჯა — ქოხიც. სხეულიც და ეროვნიც. „რა უაზრობაა!“ — ერთადერთმა ამ აზრმა გაუელვა ტუღუშს .და კიდევ მოასწრო შეკრთშა, როგორ მოსწყდა ერთ-ერთ მებრძოლს ფეხი და სადღაც გადაიტყორცნა, როგორ დაეცა უსულოდ ტანია...

ოფიცერი ჯონს რომ მოვიდა. მის გარშემო ხელობი ქალები ფუსფუსებდნენ. ბანდნენ და უხვევდნენ ღრმა ჭრილობას თავში. ალერსიან სიტყვებს ჩასძახოდნენ, ამხნევებდნენ. შემდეგ კიდევ რამდენიმე ხანს უვლიდნენ, როგორც თავიანთ მასლობელს. წამლობდნენ ბალახებითა და მცენარეთა ძირებით (მედიკამენტები იმ დროს ბევ ხად ეწნებოდათ!), ჰპირდებოდნენ, რომ ფიზხე დაადგენდნენ და კუბნებოდნენ, ქორწილამდე ყველაფერი გაგიგლისო.

მაგრამ ისე მოხდა, რომ დაჭრილი ხაველი ჰოსპიტალში წაიყვანა და მან თავიანი მსხვილი ქალების ვერც სახელი გაიგო და ვერც გვარი. და აი ოც წელზე მეტი გავიდა...

ᲙᲐᲜᲔᲚᲘᲡ სკოლის მასწავლებლებმა და წოსელმა კვალმაძიებლებმა ილია არონის-ძე ტუღუშს ლენინგრადის რაიონის სოფელ ჩოჩხათში შეატყობინეს, რომ მისი „უკრაინელი დედა“ ადგილობრივი კოლმეურნეობის მწრომელი ელენე იაკობის ასული სპრინჩანია. მის გვერდთ უვლიდა მას მაშინ ოლდა ალექსის ასული, აგრეთვე მასწავლებელი. კანეველები სწერდნენ, თუ როგორ იცავდა სახე მათმა სოფელმა, როგორ ვაიზარდა კოლმეურნეობა, და სტუმრად ეპატიჟებოდნენ.

1968 წელს გამარჯვების წინადღეს ჩოჩხათის საშუალო სკოლის სამხედრო ხელმძღვანელი ილია არონის-ძე ტუღუში თავის ოფლთან, ლოლა ვიქტორის ასულთან ერთად წავიდა უკრაინაში. რომ შეხვედრიდა თავის მეორე დედას. მეტად გულობილი იყო მათი შეხვედრა. მასპინძლებმა გააცინეს ხალხი ეროსსახსოვარი ადგილები სოფლისა, რომელიც წმიდად ინახავს რევოლუციურ და საბრძოლო ტრადიციებს. გაიცნეს

რა შრომა უნდა ჩაის პლანტაციების დამუშავებას, თვითეული ხის მოვლას. იმიტომ, რომ ეს მათ თავისი შრომითაც იციან. ჰექტარზე 35-40 ცენტნერი ხორბალი რომ მოიყვანონ, 250-300 ცენტნერი ჭარხალი გაზარდონ (საიდანაც შაქარი გაკეთდება ქართული ზაისათვის), საჭიროა ბეჯითად, მომჭირნედ მოუარონ ყოველ ნაჯერ მიწას, მოხვა, გაანოყიერონ, დაამუშაონ.

ყოველივე ეს ასეა. მაგრამ ახლა მე სხვა რამეზე ვფიქრობ.

თვალწინ მიდგას ქართველი ხალხის უბრალო ბეჭილის, მთიანი სოფლის მასწავლებლის სახე. 1941 წელს მინსკთან იგი თავისი მეურდით შეეხვა ფაშისტს ხმეს და იცავდა მისგან სამშობლოს. თავგანწირულად იდგა და მტერს მოსკოვისაკენ მიმავალ გზას ულობავდა. ანადგურებდა პიტლერელებს სტალინგრადთან, თავისუფლებდა ბელგოროდს, ხარკოს, პოლტავას, კრემენჩუგს. დნეპრის გადალახვის შემდეგ, ესე იგი მანამდე, სანამ კიროვოგრადის მიწაზე შეეფიდოდა, კოშენისკი გახდა, თავისი სისხლი დაღვარა და მეორე დედა კმოვა. მას მკერდს უმშვენებს მთავრის ჯილდოები, რამდენჯერმე მიღებული აქვს უმაღლესი მთავარსარდლის ი. ბ. სტალინის პირადი მადლობა, მე ვსმენ, რომ ხალხის საერთო ბედში ყოველივე ეს მხოლოდ პატარა ნაწილაკებია. მაგრამ თუ ასეთი ნაწილაკები მილიონებია? მაშინ თვალნათლივ ხედავ, გულის სიღრმეშიც ჯსმის ჩენი სოციალისტური სამშობლოს მთელი სიდიადე და უძლეველობა.

...მე არა ყოფილვარ საქართველოში, არ შევხვედრივარ ჩემი ნარკვევის გმირს. მაგრამ მჯერა, როცა იგი მწერს: „მე ქართველი ვარ, მიყვარს ჩემი მიწა, ჩემი შობლები, ჩემი ხალხი. მაგრამ მიყვარს ჩვენი საშობლოს სხვა ხალხებიც და ამ სიყვარულს ვადგენენ ჩემს შვილებსა და ჩემს მოწაფეებს“.

ამ სიტყვების გულწრფელობის მეჭიდრემეტყველური დადასტურებაა თუნდაც ის, რომ კანეკელის და ჩოჩხათის სკოლების მოსწავლეები მეგობრობენ ერთმანეთთან, განიზრახეს მიწერ-მოწერა აქვთ. ჩოჩხათის სკოლის პიონერთა ოთახში არის კუთხე „ჩვენი მოძმე უკრაინა“, სადაც შეკრებილია ბევრი ფოტოსურათი, ხაწერები, სუვენირები. აქვია ძმური ურთიერთობის შემდგომი განვითარების გეგმა...

მალე კანეველები და ჩოჩხათელები შეეჯამებენ შეჯიბრების შედეგებს. დაე ეს შედეგები ისევე სასიხარულო და ნათელი იყოს, როგორც საქართველოს მზე, და ისევე თვალუწვდენი, როგორც უკრაინის სივრცეები.

ᲒᲘᲝᲠᲒᲘ ᲨᲘᲠᲘᲠᲒᲘᲜᲐ,

Ვ. ᲙᲘᲠᲝᲕᲝᲒᲠᲐᲓᲘ.

• • •

ᲡᲣᲠᲐᲗᲖᲔ: Ა. ᲢᲣᲦᲣᲨᲘ.

ᲜᲐᲮ. ᲕᲔ. ᲨᲕᲔᲘᲪᲠᲘᲡᲐ.

ᲡᲘᲥᲚᲔᲜᲘ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ Ვ. Ი. ᲚᲔᲜᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲑᲘᲡ ᲨᲣᲨᲘᲡ ᲥᲐᲠᲮᲜᲐᲨᲘ

ᲢᲔᲥᲜᲘᲙᲣᲠᲘ ᲞᲠᲝᲒᲠᲔᲡᲘ-ᲬᲐᲠᲛᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲦᲘᲜᲓᲐᲠᲘ

ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ შრომის საწარმო. ასეთი აბრაა გაკრული ავტალის შუშის ქარხნის შესასვლელში. ამ საპატიო სახელს ღირსეულად იცავს შრომისმოყვარე, ერთსულოვანი კოლექტივი. ამას საწარმოს ეზოში შესვლისთანავე იგრძნობთ, რომ. აქ ყველაფერს ადამიანის მზრუნველი ხელი ატყვია, სითბოც გიგრძნობთ, თვალში მოგხვდებათ ლამაზი გაზონები, ყვავილნარები, თალარები.

მაინც, როგორია ქარხნის ტექნიკურ-ეკონომიური მაჩვენებლები?

გავყვეთ ფაქტებს. 1950 წლამდე ქარხანა ნახევრად ხელსტრული საწარმო იყო, ძირითადი საწარმოო პროცესები ხელით სრულდებოდა. ქარხანა წელიწადში 3,5 მილიონ ბოთლს უშვებდა.

1951 წლიდან ელექტრივნისა და მისი ინჟინერ-ტექნიკური ხელმძღვანელების ინიციატივით დაიწყო წარმოების ძირეული რეკონსტრუქცია. 1951-1953 წლებში დადგეს და დაამონტაჟეს ბაბანური ღუმელები (თვითეულის ტევადობაა 38 ტონა), ღუმელებზე დაეყენებს ბოთლების ავტომატური დამზადებელები. ამან ერთიორად გაზარდა პროდუქციის გამოშვება და, რაც მთავარია, მუშა ადამიანსოფლიდან მძიმე და აუტანელი შრომისაგან.

ტექნიკური პროგრესისათვის ბრძოლა ამით როდი ამოიწურა. კოლექტივმა მიზნად დაისახა ქარხანა მოყოლი დროში გადაექციათ მაღალმექანიზებულ საწარმოდ. ააშენეს ავზმის დამამზადებელი მექანიზებული სამჭრელი, ავრეთვე განზორციელდა ისეთი მძიმე შრომატევადი სამუშაოების მექანიზაცია, როგორიც არის ავზმის ღუმელებში ჩატვირთვა, ცხელი ბოთლების გამოსაწვავ ღუმელებში ჩაწყობა. შუშის სახარში ღუმელების წარმადობის გადიდების მიზნით დამატებით დადგეს ორი მანქანა.

შუშის დამამზადებელი მასის სახარში ღუმელები გადაყვანილ იქნა ბუნებრივ გაზზე, ბოთლების გამოსაწვავი ღუმელები— ელექტროგათბობაზე. ამ ღონისძიების განხორციელებამ განამტკიცა ტექნოლოგიური რეჟიმი, მკვეთრად ამაღლდა წარმოების კულტურა. გარდა ამისა შემდგომ პერიოდში საწარმოში დაამუშავეს და მოაწყეს ვაკუუმ-ტრანსპორტიორი, რომელიც პროგრესულია თანამედროვე ეტაპზე. ამის შემდეგ ქარხანაში მოაწყეს ტექნოლოგიური პროცესების მართვის ავტომატიკა, მძიმე შრომისაგან განთავისუფლდნენ მუშები.

რეკონსტრუქციის პირველი ეტაპის დამთავრების შემდეგ მკვეთრად გაიზარდა პროდუქციის გამოშვება. ასე, მაგალითად, თუ ქარხანამ 1950 წელს 3,5 მილიონი ბოთლი გამოუშვა, 1965 წელს ბოთლის წარმოება აყვანილი იქნა 41,3 მილიონამდე. გაუმჯობესდა მუშათა შრომის პირობები, განმტკიცდა წარმოების რენტაბელობა. ყოველივე ამან წარმოების ხელმძღვანელობას საშუალება მისცა კელავ ენერგიულად განეხორციელებინა ტექნიკური რეკონსტრუქცია. ეს პერიოდი 1966 წლიდან დაიწყო. № 2 და № 3 ღუმელებზე განხორციელდა სარეკონსტრუქციო სამუშაოები, ძველი მანქანები შეიცვალა ახლით. პარალელურად მოკლე დროში აშენდა და საექსპლოატაციოდ გადაეცა ახალი საწარმოო კომპლექსი. აღსანიშნავია, რომ ყველა ეს სამუშაოები ქარხნის ინჟინერ-ტექნიკურმა პერსონალმა შეასრულა და მასზე მინიმალური თანხები დაიხარჯა.

აი ისინიც, ვინც ამ საქმის სული და გული იყვნენ. ქარხნის დირექტორი გ. ეფელიე, რომელიც უცვლელი ხელმძღვანელია 1945 წლიდან, ქარხნის მთავარი ინჟინერი შ. ბახტაძე, პარტიული ორგანიზაციის მდივანი ი. ქერესელიძე, მთავარი კონსტრუქტორი ვ. ფაღელენშვილი, საქარხნო კომიტეტის თავმჯდომარე ა. აბაზოვი, შუშის დამყალებელი მანქანების გამმართველები ბ. ახვლედიანი, ი. ციოფურაშვილი, ნ. რიაბოვი, მემანქანეები ს. სინჯარაძე, ა. ტატანაშვილი, თ. ნამორაძე, ა. სოსნიუკოვი, ფ. კრასნოსლობოდი, ზეინკლები ი. მიკირტიჩიანი, ა. კოზაშვილი, ვ. ეგიაზაროვი, ხარატები მ. გოგიჩაიშვილი, მ. ბრატკოვსკი, ენერგეტიკოსი დ. შაყულაშვილი, ინჟინრები დ. შინგელია, მ. გახოკია და სხვა მრავალი. ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების საქმეში თვითეული ღირსეული წვლილი შეიტანეს ქარხნის რაციონალიზატორებმა ვ. პავლიაშვილმა, ვ. ეძგვერაძემ, გ. ჭილიძემ, ი. იმერლიშვილმა, ს. თალელიშვილმა, ნ. ჩერნიგოვმა, ხ. შმატკოვმა, ვ. გრიგოლოვამ. ა. ციციშვილმა, ა. კალაშნიკოვმა, მ. მერაბიშვილმა, ნ. ტოგოლვამ. მათი წინადადებათა დანერგვის შედეგად უკანასკნელ წლებში საწარმოში მნიშვნელოვნად გაიზარდა შრომის ნაყოფიერება და ბევრ უბანზე შემსუბუქდა შრომა, ხოლო წარმოებას წლიურად 12.950 მანეთი ეკონომია მიეცა.

ქარხნის კოლექტივის შემოქმედებითმა ძიებამ, ტექნიკური პროგრესისაკენ სწრაფვამ წარმოება, რომელიც სსრ კავშირში მონათესავე საწარმოებს შორის უკანასკნელ ადგილზე იყო, მოწინავე საწარმოთა რიგებში აყაყენა. **საწარმოს სიმძლავრე მერვე ხუთწლედის ბოლოსათვის მნიშვნელოვნად გაიზარდა, წლიურად 59,5 მილიონი ბოთლის გამოშვებას მიაღწია და 1970 წლის დონეს 17-ჯერ გადააჭარბა.** წარმოების ასეთი დიდი ზრდა შესაძლებელია მხოლოდ იქ, სადაც მთელი კოლექტივი ერთსულოვნად იბრძვის ტექნიკური პროგრესისათვის, ახალ წარმატებათა მოპოვებისათვის.

ამ საწარმოში ბოთლის წარმოების ტექნოლოგიური პროცესების შესრულებისათვის მთლიანად გამორიცხეს ხელით შრომა და ახლა მას მანქანები ასრულებენ. ხელით შრომის მკირე პროცენტი დარჩენილია მხოლოდ ტვირთების დამუშავებაზე.

ქარხნის კოლექტივი პროდუქციის გამოშვების გადიდებასთან ერთად განუხრელად იბრძვის მისი ხარისხის ამაღლებისა და ასორტიმენტის გაფართოებისათვის. შარშან და მომდინარე წლის განვლილ პერიოდში ითვისეს კონიაკისათვის ახალი, ლამაზი ფორმის ბოთლების წარმოება. ამ ბოთლებით კონიაკი საზღვარგარეთ იგზავნება.

ახალ ხუთწლედში კიდევ უფრო დიდი ამოცანებია დასახული თბილისის შუშის ქარხნის - წინაშე. პირველი წლიდანვე ქარხანა გადავიდა დაგეგმვისა და ეკონომიური სტიმულირების ახალ სისტემაზე. ამან კიდევ უფრო წაახალისა კოლექტივი ახალი მიჯნების დასაპყრობად. ქარხანამ ხუთწლედის პირველი წლის გეგმა ვადამდე და გადაჭარბებით ყველა მაჩვენებლით შეასრულა, გამდიდრდა სტიმულირების ფონდები, **ბოთლების წარმოებამ 71,7 მილიონს მიაღწია.**

საიუბილეო წელი დიდი შრომითი და პოლიტიკური აღმავლობით დაიწყო. წლის პირველ ნახევარში გეგმით უნდა გამოეშვათ 35 მილიონ 750 ათასი ბოთლი, ფაქტიურმა შესრულებამ 36 მილიონს გადააჭარბა. გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით პროდუქციის გამოშვება 5 პროცენტით გაიზარდა, პროდუქციის რეალიზაციისა — 7,3 პროცენტით, ხოლო შრომის ნაყოფიერება — 4,7 პროცენტით.

საწარმოში მტკიცედ ხორციელდება მომეირნეობის რეჟიმი. შედეგი კვლავ როდია. წლის პირველ ნახევარში დაზოგილია 89,5 ტონა პირობითი საწვავი, 1,3 ათასი კილოვატ-საათი ელექტროენერგია, 1,9 ათასი მანეთის სხვადასხვა ნედლეული.

მეორე კვარტალში მიღწეული მაღალი შრომითი მაჩვენებლებით საწარმოს კოლექტივმა გაიმარჯვა საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებაში და დამსახურებულად მოიპოვა სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსა და საკავშირო პროფსაბჭოს გარდამავალი დროშა და პირველი თეფლადი პრემია. აქვე აღსანიშნავია ის, რომ 1954 წლის მესამე კვარტალიდან დაწყებული დღემდე საწარმო საკავშირო დონისპუბლიკური შეჯიბრებაში 71-ჯერ გამოვიდა გამარჯვებული, ხოლო 1965 წლიდან ქარხანას მინაბებული აქვს კომუნისტური შრომის საწარმოს სამპატიო სახელი.

წლის მეორე ნახევარშიც ნაყოფიერად შრომობენ მეშუშეები. პროდუქციის რეალიზაციის შედეგი თვის დავალება 103,3 პროცენტით შესრულეს და გასული წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით ზრდამ 6,9 პროცენტი შეადგინა, ნატურპროდუქციის გამოშვების გეგმას 254 ათასი ბოთლით გადააჭარბეს. შრომის ნაყოფიერება გეგმასთან შედარებით 1,2 პროცენტით აამაღლეს.

წარმოება რენტაბელური გახდა, გაიზარდა საწარმოო და სტიმულირების ფონდები. დღეს შრომის ამ ნაყოფით კოლექტივის ყველა წევრი სარგებლობს და ხარობს. წარმოების ხელმძღვანელობას მეტი საშუალება მიეცა ეფექტი მუშათა შრომისა და ყოფაცხოვრების პირობების გაუმჯობესებისათვის. უკანასკნელ წლებში აშენდა და საექსპლოატაციოდ გადაეცა ოთხი საცხოვრებელი სახლი, კაპიტალურად შეკეთდა არსებული ფონდი, გაკეთდა ცენტრალური გათბობა, კეთილმოეწყო ქარხნის ტერიტორია. შეძენილ იქნა ბოთლის დამყალებელი ავტომატები, 10 ელექტროკარი, ბორთულეებისა წისქვილი, ორი ავალი კომპრესორი, ლაბორატორიისათვის აშენდა შენობა.

მუშებს სისტემატურად მეცადინეობენ ხელოსანი და ერთდროულად დამპარებები იძენენ, გეგმის გადაჭარბებისათვის — წახალისება. 1971 წელს მუშათა პრემირებაზე გაიცემული 87,3 ათასი მანეთი, აქედან მუშებზე—39,6 ათასი მანეთი, ხოლო ინჟინერ-ტექნიკურ პერსონალზე — 45,7 ათასი მანეთი. 1972 წლის პირველ ნახევარში მუშებმა და ინჟინერ-ტექნიკოსებმა 45,3 ათასი მანეთი მიიღეს. საშუალოდ მუშის საშუალო ხელფასი 11,2 პროცენტით გაიზარდა, ხოლო ინჟინერ-ტექნიკოსებისა — 7,8 პროცენტით.

ქარხნის კოლექტივი წარმატებით იბრძვის საიუბილეო წლის გეგმისა და ნაკისრი ვალდებულების შესრულებისათვის. მაგრამ აქვე უნდა შევნიშნოთ, რომ წარმოებას შემდგომში მუშაობა გაუჭირდება, თუ საქართველოს სსრ კავშირის მრეწველობის სამინისტრო ქმედითი დახმარებას არ გაუწევს ძველ მანქანების დროულად შეცვლის საქმეში.

Ზ. ᲯᲐᲛᲐᲡᲞᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

• • •

ᲮᲔᲠᲐᲗᲝᲜᲖᲔ: მოწინავე მემანქანეები ხ. ხინჯარაძე (მარცხნივ), ვ. ნანიშვილი და ვ. ხინჯარაძე, რომლებიც უწუნოდ მუშაობენ და დავალებას დიდი გადაჭარბებით ასრულებენ.

ლ. ᲮᲔᲠᲮᲔᲣᲚᲘᲫᲘᲡ ფოტო.

„ᲙᲝᲛᲣᲜᲘᲡᲢᲘᲡ“ ᲤᲝᲡᲢᲘᲓᲐᲜ

● **ᲣᲪᲐᲠᲔᲚᲘ.** მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მოთხოვნილების უკეთ დაკმაყოფილების მიზნით ქალაქის ცენტრში გაიხსნა ახალი რადიო-ტელეატელიე, რომელიც დაკომპლექტებულია მაღალკვალიფიციური სპეციალისტებით.

ატელიე კარგად არის მოწყობილი. მიღებულია ახალი ხელსაწყოთ-იარაღები. ატელიეს აქვს სპეციალური ავტომანქანა, რომლითაც სპეციალისტები მომსახურებას უწევენ რაიონის შორეული სოფლების მოსახლეობას.

Ზ. ᲐᲡᲚᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

● **ᲜᲜᲘ.** რაიონულ ცენტრში ბაზრის ფილიალ ერთი ჯგუფი ამ დღეებში ეწვია მაღალმთიან სოფელ საკაოს და კვალიფიციური სამედიცინო დახმარება გაუწია კოლმეურნეებს. სამედიცინო ცოდნის მასებში პროპაგანდის მიზნით მშრომელებისათვის წაკითხულ იქნა ლექციების ციკლი.

ლექციები წაიკითხეს რაიონის მთავარი ექიმის მოადგილემ სამკურნალო დარგში გ. ტყეშელაშვილმა, თერაპევტმა ო. რეხვიაშვილმა, პედიატრმა მ. ნემსაძემ და გინეკოლოგმა ნ. კერკალიშვილმა.

Ტ. ᲗᲐᲮᲢᲐᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ.

● **ᲗᲘᲐᲜᲔᲗᲘ.** გულეთ გაიხარეს აქაურმა მეწყალმეზმა, როცა მათ წინაშე საინტერესო პროგრამით წარსდგნენ არტნის სასოფლო კლუბის ანიტმსტაგრული ენსემბლი, რომელიც ს. ბერიანიძე ხელმძღვანელობს. პროგრამაში იყო ქართული ხალხური ცეკვები, სიმღერები, ტაფლები.

დიდი მოწონება დაიმსახურეს ბ. ლანჩავეილმა. ირინე და მზაფო ჭამაშვილებმა, ჭ. ბერიანიძემ, მ. კუდიანაშვილმა, მ. თეთრაულმა, დ. ჭიტაშვილმა და სხვებმა.

Ვ. ᲗᲘᲚᲐᲕᲐᲠᲘ.

● **ᲙᲣᲘᲑᲘᲨᲔᲕᲘ.** ქალაქის საკეპრო ქსელს კიდევ ერთი სიახლე შეემატა. ოქტომბრის ცენტრალურ ტელეზე გაიხსნა კეთილმოწყობილი მაღაზია, რომელსაც კულტსაქონლის მდიდარი ასორტიმენტი აქვს.

Ლ. ᲐᲠᲐᲮᲔᲜᲘᲫᲔ.

● **ᲠᲜᲘ.** (ᲨᲐᲥ. ᲙᲝᲠᲠ.). რაიონული ცენტრის ექიმთა ერთი ჯგუფი ამ დღეებში ეწვია მაღალმთიან სოფელ საკაოს და კვალიფიციური სამედიცინო დახმარება გაუწია კოლმეურნეებს. სამედიცინო ცოდნის მასებში პროპაგანდის მიზნით მშრომელებისათვის წაკითხულ იქნა ლექციების ციკლი.

Ი. ᲤᲘᲠᲪᲮᲐᲚᲐᲕᲘ.

ᲡᲐᲦᲐᲪ ᲡᲐᲥᲛᲘᲡ ᲡᲘᲧᲕᲐᲠᲣᲚᲘᲐ

ᲐᲮᲚᲔ ᲒᲐᲮᲓᲐ ᲠᲔᲜᲢᲐᲑᲔᲚᲘᲡ ᲥᲔᲓᲘᲡ ᲛᲔᲤᲠᲘᲜᲕᲔᲚᲔᲝᲑᲘᲡ ᲡᲐᲙᲝᲚᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲐᲗᲐᲨᲝᲠᲘᲡᲝ ᲤᲔᲠᲛᲐ

ᲐᲥ ᲘᲠᲒᲕᲚᲘᲕ ხასუფთავე, წესრიგი და სიმშვენიერეა. მარადმწვანე და ხეხილოვან მცენარეთა ნარგავები, ლამაზი ფანჯატერები, მაგთულებით შემოკავეული სეირანები... წყლის ავზი, რომელიც ფერმის მუშებს შაბათობების დროს მოუწყვიათ, ყელმოღერებული ვედი და თოვლივით თეთრი იხვები დაეცურავენ. მეორე, უფრო მოზრდილი წყალსაცავი საკალმასედ არის გამზადებული.

ეი ასეთია ქედის რაიონის საკოლმეურნეობათაშორისო მეფრინველეობის ფერმის გარეგნული სურათი...

ამ ფერმას დიდი ხნის ისტორია არა აქვს. კომუნისტურმა პარტიამ და საბჭოთა მთავრობამ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეს მეფრინველეობის შემდგომი განვითარების დიდმნიშვნელოვან საკითხს. ამასთან დაკავშირებით ქედის რაიონის კოლმეურნეობათა ბაზაზე დაარსდა საკოლმეურნეობათაშორისო მეფრინველეობის ფერმა. მისი ადგილსამყოფელი გახდა რაიონის საკმაოდ მოზრდილი სოფელი პირველი მაისი, ლამაზად რომ შეფენილა ბეჭარის ზეკლის ფერდზე.

როცა ეს ფერმა იქმნებოდა, ბევრი სკეპტიკურად იყო განწყობილი — ამ ღელეპირზე, სადაც ზაფხულში სიცხისაგან ყვავილფერი იწვება და ზამთარში ყინვისაგან ყვავილფერი ითოშება, რა ქათმების მოშენება და იქიდან რა სარგებლობა შეიძლებაო.

მართლაც, პირველ წლებში საქმე გაძნელდა, არც იყო ბასაკვირველი — ფერმას არ გააჩნდა მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა — წარმატების ძირითადი საფუძველი, რენტაბელობის ბერკეტი.

დიახ, ფერმას არ ჰქონდა საინკუბაციო სადგური, წიწილების მოკაჟადთ ბათუმის მეფრინველეობის ფაბრიკიდან. გადმოყვანის დროს წიწილების ნაწილი გზაში იხოცებოდა. არც ადგილზე ჰქონდათ გაზრდის შესაფერისი პირობები — არ იყო წყალი, ელექტროსინათლე, კეთილმოეწყობელი იყო საფრინველეები, ეზო კი შემოკავებული, არ გააჩნდათ გალიები.

და აი შედეგი: 1965 წლის ბალანსზე — ოცი ათას შვიდასი მანეთი წაგება!..

მარვე ხუთწლედის პირველ წელს ფერმას სათავეში ჩაუდგა გამოცდილი სპეციალისტი გიგი ჩახვაძე.

გიგიმ 1954 წელს მოსკოვში მიიღო სპეციალისტის დიპლომი და მაშინდელი ბათუმის რაიონის სოფლის მეურნეობის სამმართველოს ზოოტექნიკოსად დაიწყო მუშაობა. იქიდან კი ბათუმის საინკუბაციო სადგურში გადაიყვანეს მთავარ ზოოტექნიკოსად, სადაც ბევრი სიძნელე გადალახა.

გიგი ჩახვაძე ფერმაში ოთხ მილიონებში — ხან კრასნოდარში, ხან ყუბანში... დადიოდა საკოლმეურნეობათაშორისო მეფრინველეობის ფერმებში და კვერცხს ყიდულობდა. მერე რის ვაივაგლახით ჩაბოქაჩოდა სიმწრით შეგროვილი ათასობით ცალი კვერცხი; რამდენი გზაში უტყდებოდა, რამდენი გაუსაყოფიერებელი და უხარისხო იყო. გამოიკვანძნენ წიწილებს, მიჰყიდდნენ კოლმეურნეობებს და მერე რა! — წვალებისა და ზარალის მეტი არაფერი რჩებოდათ.

ამ ამბავს ღრმად ჩაუფიქრდა ახალგაზრა სპეციალისტი. სანინკუბაციო სადგურის ოც ჰექტარ სახნავ-სთესს ფერთოშეზე მოეწყო პირველად ფერმა.

ღღეს კი ბათუმის მეფრინველეობის ფაბრიკა ერთ-ერთი დიდი საწარმოა აჭარაში.

გიგის აქ მიღებული ცოდნა და გამოცდილება დიდად დაადგა ქედის მეფრინველეობის ფერმაში.

გიგი ჩახვაძე ჩვეული გულმოდგინებით შეუდგა საქმეს. მას გვერდით ამოუდგა ფერმის მთელი კოლექტივი.

მონდომებამ და საქმის სიყვარულმა თავისი შედეგი გამოიღო: მახლობელი მთის ფერდობიდან გამოიყვანეს წყალი, აწყესის ჰიდროელექტროსადგურიდან კი — ელექტროსინათლე; საგულდაგულოდ შეარჩიეს სადგური ბუნდი, მავთულბადით შემოღობეს ეზო; მოაწყეს ბალიები, ბაკიეთეს ახალი ბაფრინველეები, მოაგვარეს სხვა მრავალი მსხვილმან-წვრილმანი საქმე... ეს იყო 1966 წელს.

1967 წელს კი შეიძინეს და დაამონტაჟეს საინკუბაციო სადგური „უნივერსალი-15“. სადიდ ბუნდიდან მიღებული ხარისხიანი კვერცხი კიდევ დაახარისხეს და ინკუბატორში ჩაალაგეს მხოლოდ და მხოლოდ საუკეთესოსთვალან საუკეთესო; ყოველმხრივ უწყობდნენ ხელს და 10.000 ფრთა კონდიციური წიწილა მიიღეს.

1968 წელს დაადამეს სამი წლის შედეგები და აღმოჩნდა, რომ მინიმუმამდე დაიყვანეს წიწილებისა და მოზრდილი ფრინველის დახოცვის შემთხვევები, ფერმას შემაგეს ათასობით ჯიშიანი

ალიფბეთი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაკაკ ძმური დახმარება

25 აგვისტო. (საკდესი). დაკის აეროდრომზე უჩვეულოდ ბევრი ხალხია. ბანგლადეშის დედაქალაქის მცხოვრებნი მოვიდნენ აქ თავიანთი შვილების გასაცილებლად, რომლებიც მოხალეთა მიემგზავრებიან ცოდნის შესაძენად. 183 ქალიშვილი და ჭაბუკი ისწავლის საბჭოთა კავშირის უმაღლეს სასწავლებლებში.

ახალგაზრდა რესპუბლიკის ძალიან სჭირდება სპეციალისტთა ეროვნული კადრები საკუთარი ეკონომიკის განვითარებისათვის, ახალი საზოგადოების შენებლობისათვის. ამ საქმეში ბანგლადეშს ძმური დახმარება გაუწია საბჭოთა კავშირმა: რესპუბლიკის ახალგაზრდობას საბჭოთა უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლის შესაძლებლობა მისცა.

დაკაში გამართულ პრეს-კონფერენციაზე ბანგლადეშის სახალხო რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ამდენს სამადმა გულწრფელი მადლობა გადაუხადა საბჭოთა კავშირს ეროვნული კადრების მომზადებაში დახმარებისათვის.

კარიზი განთავისუფლების 28 წლისთავი

25 აგვისტო. ხაკდესის კორესპონდენტი ი. ბაბაიანცი გვატყობინებს: „ვგვსტოს ამ ბოლო დღეებში მთელ საფრანგეთში იმართება გერმანელ-ფაშისტი ოკუპანტებისაგან ქვეყნის განთავისუფლებისადმი მიძღვნილი ცერემონიები.

ყოფილ ფრონტელთა, წინააღმდეგობის მონაწილეთა ასოციაციები, პროგრესული და დემოკრატიული საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, საფრანგეთის მშრომელი მოსახლეობა პატივს სცემენ ამათ, ვინც სიცოცხლე გასწირა საშობლოს თავისუფლებისათვის.

ამაღლებული ცერემონია გაიმართა გრენშენ პარიზში სტალინგრადის მოედანზე. 28 წლის წინათ დარგეს „განთავისუფლების ხე“. ყოველ წელიწადს ხესთან ანთებენ ცეცხლს იმათი ხსოვნის აღსანიშნავად, ვინც ვოლგაზე და ურსკთან. ფრანგ პარტიზანთა „ეროჰორების“ რაზმიაში იარაღი ხელში იბრძოდა ფაშიზმის წინააღმდეგ. ცერემონიაში მონაწილეობდნენ პარიზის საბჭოს თავმჯდომარე ნიკოლ დე ოტკლოკი, ომის ვეტერანთა ასოციაციების წარმომადგენელი.

ფრანგ ქალთა კავშირმა წელს განთავისუფლების 28 წლისთავთან დაკავშირებით მემორიალური დფეები დააყენა პარიზის სხვადასხვა ქუჩაზე წინააღმდეგობის მონაწილე ქალების ბერტი ალბრეხტის, დანიელ კაზანოვას, სიუზან ბიუისონის, ფრანს ბლოკის ხსოვნისათვის.

საზეიმო ცერემონიები გაიმართა ბულონს ტყეში წინააღმდეგობის მოძრაობის 35 ახალგაზრდა მონაწილის დახვრეტის ადგილას, სადაც მათ დაუდგეს ძეგლი.

ფრანგ პარტიზანთა შორის იყო ბევრი საბჭოთა მეომარი, რომლებიც გამოიქცნენ ფაშისტური სიკვლილის ბანაკებიდან. ოფიციალური მონაცემებით, 20 ათასამდე საბჭოთა მეომარი განისვენებს საფრანგეთის მიწა-წყალზე. მათი ბრძოლა, გმირობა დაეწერა ოქროს ასოებით. ომის დროის ამ ამბების ყოფილი მოწმეები და მონაწილეები მოგვითხრობენ, თუ რა უსაზღვროდ უყვარდათ მათ სიცოცხლე და თავისუფლება, რა დიდების შარავანდედით შეიმოსეს თავი წინააღმდეგობის რიგებში. ქმათა საფლავებზე მუდამ ყვავილებია. ფრანგები პატივს სცემენ გმირთა ხსოვნას.

ბერლინი

პონსტრუქციული პოლიტიკა

25 აგვისტო. (საკდესი). გაზეთმა „ნოიეს დოიჩლანდმა“ გამოაქვეყნა სტატია, რომელშიც უარყოფს დასავლეთ ბერლინის მმართველი ბურგომისტრის კ. შიუცის მტკიცებებს, თითქოს გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში დასავლეთბერლინელ მუდმივ მცხოვრებთა ჩასვლისა და მოგზაურობის პირობების გაადვილებისა და გაუმჯობესების შესახებ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობასა და დასავლეთ ბერლინის სენატს შორის დადებული შეთანხმება „ისე არ ხორციელდებოდეს, როგორც საჭიროა“.

„ნოიეს დოიჩლანდი“ ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ ყოველდღიურად თასობით დასავლეთბერლინელი სარგებლობს შეთანხმებით მინიჭებული შესაძლებლობებით.

ამ შეთანხმების ძალაში შესვლის დროიდან (მიმდინარე წლის 3 ივნისი) 15 აგვისტომდე გერმანიის დემოკრატიულ რესპუბლიკასა და მის დედაქალაქს ეწვია დასავლეთ ბერლინის 530 ათასამდე მცხოვრები.

ეს მოწმობს, რომ შეთანხმება ნორმალურად ხორციელდება, წერს გაზეთი და დასძენს, რომ შეთანხმება და მასთან დაკავშირებული მიმოსვლის გაადვილება „დასავლეთბერლინელებისათვის შესაძლებელი გახდა მხოლოდ იმის მეოხებით, რომ გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა ეს-წრაფვის დაძაბულობის შენელებას, ახორციელებს კონსტრუქციულ პოლიტიკას, რომელმაც მაღალი შეფასება დაიმსახურა მთელ მსოფლიოში.

ნიუ-იორკი რ. კლარკი: ყველაფერი ჩემი თვალით ვნახე

25 აგვისტო. (ხაკდესი). „ამერიკის შეერთებული შტატების ბომბები ანგრევენ საავადმყოფოებს, სკოლებს, ეკლესიებს. ისინი ზოცავენ მოხუცებს, ქალებს ბავშვებს. ჩვენ ვამბობთ, თითქოს გამოგვყავს იქიდან ჯარისკაცები და ვკვეცავთ ომს, ამავე დროს განვაგრძობთ დაბომბვას. მაგრამ დაბომბვით ვერ დავამორჩილებთ ხალხს“.

წერს ამერიკის შეერთებული შტატების ყოფილი იუსტიციის მინისტრი რ. კლარკი სტატიაში „რა ვნახე და რა მოვისმინე ჩრდილოეთ ვიეტნამში“, რომელიც ჟურნალ „ლიფშიცა“ გამოქვეყნებული.

კლარკი ამას წინათ იყო ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო დანაშაულთა გამოძიების საერთაშორისო კომისიის შემადგენლობაში და შემდეგ ამერიკელებს უამბო სიმართლე ბარბაროსული დაბომბვების შესახებ. ამის გამო ამერიკის შეერთებული შტატების მმართველმა წერილობითი ბრძანება გაუგზავნა კლარკს დევნა, დითქმის ღალატიც კი დააბრალეს.

ჩრდილოეთ ვიეტნამში მე ვნახე ნგრევა სოფლებსა და ქალაქებში. ვნახე დაზიანებული ეკლესიები, რაბები. საავადმყოფოები და ეკლესიები, წერს კლარკი. და ეს მხოლოდ დაზიანებათა მცირე ნაწილია რაიონებში, რომლებსაც ვეწვეთ. გაცილებით მძიმე ნგრევა ეკა ქვეყნის სამხრეთ ნაწილში.

ჰაიფონში, წერს კლარკი, განმიცხადეს, რომ 16 აპრილიდან, როცა განახლდა ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის მასირებული დაბომბვა, 4 აგვისტომდე ქალაქს 101-ჯერ დაესხნენ თავს. ამ დროის განმავლობაში ჩამოყარეს 2.208 ფუგასური ბომბი და 250 შრაპნელიანი ბომბი, რომლებმაც სიკვდილი მოუტანეს მშვიდობიან მცხოვრებლებს.

წითელი მდინარის დელტის მოსახლეობისათვის, განაგრძობს ამერიკელი იურისტი, ჯებრიები მთელი ცხოვრების საფუძველია. თუ ჯებრიები ვერ გაუძლებენ, დაიღუპება მთელი მოსავალი. თუ გადმოხეთქავს ზღვის წყალი, რამდენიმე წლის განმავლობაში მიწას გამოაყენება აღარ შეიძლება.

„ლანის რაბი, — ნათქვამია სტატიაში, — მეთაური ჰიდრონაგებობაა, მასზე დამოკიდებულია 48 ათასი აკრი მიწის მდგომარეობა რაიონში, რომელშიც 600 ათასი კაცი ცხოვრობს. როცა ეს რაბი ვნახე 3 აგვისტოს, მას ორმოცი ბომბი ჰქონდა გარშემორტყმული ბომბების აფეთქებათა გამო. ბეტონი ძლიერ იყო დაზიანებული. დანაშენი და ფოლადის ფერმები, სამოტორო შენობა, ამწეები და „ბეკეი დანგრეული იყო“, — ხაუს უსვამს კლარკი.

ბონი ღაღადებენ დოკუმენტები

25 აგვისტო. (ხაკდესი). დასავლეთ გერმანიაში მახლობლად მიტლერული ყოფილი საკონცენტრაციო ბანაკის ტერიტორიაზე დღეს გაიხსნა გამოფენა „სპორტსმენები წინააღმდეგობის ანტიფაშისტურ მოძრაობაში“. აქვეა მეორე გამოფენა „ანტიფაშისტური მოძრაობა 1941-1945 წლებში“.

ათობით სტენდზე წარმოდგენილია ფოტოსურათები და დოკუმენტები, რომლებიც ეძღვნება გერმანელ სპორტსმენთა ბრძოლას ჰიტლერული რეჟიმის წინააღმდეგ, მათს მონაწილეობას ანტიფაშისტურ არალეგალურ მოძრაობაში. მასალები, მოგვითხრობენ ნაციისტური რეჟიმის მიერ გერმანიის მუშათა სპორტული მოძრაობის დარბევის შესახებ.

გამოფენის დამთვალიერებლები დიდ ინტერესს იჩენენ ბიოგრაფიული მასალებისადმი მსოფლიოში სახელმოხვეჭილი ისეთი სპორტსმენების შესახებ, როგორიცაა ბერლინის 1936 წლის ოლიმპიადის მონაწილე მოჭიდავე გერნერ ზეელენბინდერი, მსოფლიოს ყოფილი ჩემპიონი ველოსპორტში ალბერტ რიპერი, მოჭიდაველები გერმან და იულიუს ბარუჭები და მრავალი სხვა.

გაუშვებელია აგრეთვე იმ მთელი რიგი უცხოელი სპორტსმენების ცხოვრება, რომელნიც თაშიზმის წინააღმდეგ იბრძოდნენ.

ახალი ხაფანგი

25 აგვისტოს ოფიციალურად გახსნა პირდაპირი რადიოსატელეფონო კავშირგაბმულობა მოსკოვსა და მოგადიშოს შორის.

ტელეფონით ერთმანეთს მიესალმნენ სსრ კავშირის კავშირგაბმულობის მინისტრის მოადგილე ვ. ა. შამშინი და სომალის დემოკრატიული რესპუბლიკის ფოსტებისა და ტელეგრაფის სახელმწიფო მდივანი აპშიდ მოჰამედ ფარა. მათ აღნიშნეს, რომ ახალი საერთაშორისო ხაი დიდი წვლილი იქნება ურთიერთკონტაქტების განვითარებასა და განმტკიცებაში.

(ხაკდესი).

მიუნხენი — კონტრასტების ქალაქი

უცხოელი პუბლიცისტები „კომუნისტის“ ფურცლებზე

26 აგვისტოს მიუნხენში იხსნება XX ოლიმპიური თამაშები. ახალი ამბების საგანგებო ჟურნალისტებს სთავაზობს პოლონელი პუბლიცისტის იან ბოშენსკის სტატიას. ავტორი ამას წინათ იყო ბავარიის დედაქალაქში.

ეს ლამაზი, მაგრამ ამასთან ერთად უცნაური ქალაქი. მის მუზეუმებს რომ ათვალიერებ, ეტყვევი — რატომ იყო, რომ შესანიშნავი მხატვრები პოლონეთიდან აქ ჩამოდიოდნენ XIX საუკუნეში ფერწერის მიუნხენური სკოლის შესასწავლად. მრავალ ღირსშესანიშნაობათა შორის ტურისტს აუცილებლად უჩვენებენ გერმანულ მუზეუმს — მსოფლიოში ერთ-ერთ უდიდეს მუზეუმს ტექნიკისას, რომელსაც მდიდარი სპეციალური ბიბლიოთეკა აქვს. ხოლო პარკში რომ შეიხედავ, რომელსაც ინგლისური ეწოდება, დაინახავ რადიოსადგურ „თავისუფალი ევროპის“ ღობეშემოგლებულ კორპუსებს (ათას ხუთასამდე თანამშრომელი, მათ შორის პოლიტიკური ემიგრანტები 30 ქვეყნიდან). ქალაქის მდიდარ რაიონ არაბელაში „ცივი ომის“ კიდევ ერთი რელექტორადიოსადგური „თავისუფლება“.

მიუნხენის გაზეთი „აბენდციტუნგი“ წერდა: „20 წელზე მეტია მიუნხენი ითმენს იმ გარემოებას, რომ იგი გადაქცეულ სოციალისტური ქვეყნების წინააღმდეგ იატაკქვეშა მოძრაობის დედაქალაქად. ქალაქის სატელეფონო წიგნში აღნიშნულია 200 ძველ რევანშისტული და ემიგრანტული ანტიკომუნისტური ორგანიზაციის ტელეფონები. მათ შორის არის ავრეთვე ცენტრი, რომელიც შექმნილია 1967 წელს ევრობაში ანტიკომუნისტური საქმიანობას კოორდინაციისა და ინტენსიფიკაციისთვის.

მიუნხენმა, რომელიც გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის მსხვილი სამეცნიერო-პედაგოგიური ცენტრია, ამავე დროს მეიკედლა 10 ცრუმეცნიერული ინსტიტუტი, რომელსაც რევანშისტული ორგანიზაციები ინახავენ. ეს ინსტიტუტები იმეშავებენ საქმიანობის მიმართულებას თავიანთი ფფარველებისათვის, აგროვებენ ინფორმაციას „გერმანიის ყოფილ აღმოსავლეთის მიწებზე მდგომარეობის“ შესახებ. ბავარიის დედაქალაქის ახლოს — პულახში — დამკვიდრდა ბუნდესანარიხტენდინსტი, რომელიც ნატოს უდიდესი „საშუშური ორგანიზაციაა დაზვერვის ცენტრალური სამმართველოს შემდეგ. იქ მსახურობს 5500 თანამშრომელი, 12 ათასი აგენტი. გერმანიის ფედერაციულ რესპუბლიკასა და საზღვარგარეთის ბუნდესნარიხტენდინ ნ ს ტ ს აქვს 102 ფილიალი და 73 საიდუმლო რეზიდენტია ყველა კონტინენტზე.

ომისშემდგომ წლებში არსებითად შეიცვალა ბავარიის ეკონომიური სახე. ეს გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ყველაზე სასოფლო-სამეურნეო რაიონი იარაღის უდიდეს სამეკედლოდ გადაიქცა. ბავარიამ მეორე ადგილზე დაიჭირა რურის აუზს. შეიარაღების დაკვეთები, რომლებსაც იგი ახლა იღებს, ერთიორად აღემატება რურის საწარმოების დაკვეთებს.

„ბავარიის თავისუფალ სახელმწიფოში“ (ოფიციალური სახელწოდება) ხელისუფლების სათავეში უკვე მრავალი წელიწადია დგას 1946 წელს შექმნილი ქრისტიანულ-სოციალური კავშირი. მისი პოლიტიკური გვარტომობა საყოველთაოდ ცნობილია, ისევე, როგორც ცნობილია ავრეთვე მისი როლი გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის — თავისუფალი დემოკრატიული პარტიის დასავლეთ გერმანიის კოალიციური მთავრობის ალმოსავლეთის პოლიტიკის მთავარი, ყველაზე აქტიური მოწინააღმდეგისა. შტრაუსის პარტიას მნიშვნელოვანი უმრავლესობა აქვს ბავარიის ლანდტაგში, ქრისტიანულ-სოციალისტურ კავშირს მხარს უჭერენ უწინარეს ყოვლისა ამმრჩეველები აგრარული პროვინციებიდან.

ბავარიის დიდ ქალაქებში პოლიტიკური ვითარება სხვანაირად გამოიყურება. იქ უფრო ძლიერია გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტია. სოციალ-დემოკრატების ხელში, მაგალითად, უკვე 12 წელიწადია იმყოფება მიუნხენის მაგისტრატი, მაგრამ ბავარიელი სოციალ-დემოკრატები (გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტია იქ 122 ათას კაცს ითვლის) ჯერჯერობით ისე ძლიერი არ არიან, რომ ჩაფუშონ ქრისტიანულ-სოციალისტური კავშირის პოზიციები. პრაქტიკულად გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ადგილობრივ ორგანიზაციათა ერთიან მთელს არ წარმოადგენდა. იგი გაყოფილი იყო სამ საოლქო პარტიულ ორგანიზაციად, რომლებიც ერთმანეთისაგან თითქმის დამოუკიდებლები იყვნენ. ასეთი მდგომარეობა მინიმალურს ხდიდა მის შანსებს ქრისტიანულ-სოციალისტურ კავშირთან ჰოლიტიკურ კონფრონტაციაში.

ბავარიის სოციალ-დემოკრატების უკანასკნელმა საგანგებო ყრილობამ მიიღო თავისი წესდების დიდმნიშვნელოვანი შესწორება, რომელმაც ბავარიის სოციალ-დემოკრატიული პარტია დამოუკიდებელ სამხარეო ორგანიზაციად აღიარა. ამავე ყრილობაზე ხმების 82 პროცენტით მის თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა მიუნხენის ყოფილი ობერ-ბურგომეისტერი გ. ფოგელი. იგი 12 წელიწადს ედგა სათავეში მიუნხენის მაგისტრატს, პოპულარულია, ცნობილია ბავარიის ფარგლებს გარეთაც. ფოგელს — ცენტრისტულ პოლიტიკოსს — გაზნარახული აქვს გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ბავარიის ორგანიზაციის გარშემო გაერთიანოს ყველა მისი წევრი და თანამგრძნობი, ხოლო უფრო შორეულ პერსპექტივაში — გადაჭრით დაუპირისპიროს იგი ქრისტიანულ-სოციალისტურ კავშირს. ამ აზრით პოლიტიკური მიმომხილველები, მიმდინარეობენ, ყველაზე თანაგრძნობით განწყობილნიკ კი ფოგელისადმი, სკეპტიკურად აფასებენ მის შანსებს უახლოეს წლებში და არც თუ ოსაფოძვლოდ თოგელი ბავარიის ორგანიზაციას არახელსაყრელ პირობებში ჩაუდგა სათავეში. ყრილობის შემდეგ მალე მოხდა განხეთქილება: გ. მიულერმა დააარსა პარტია „სოციალური დემოკრატია-72“, რომელსაც მხარი დაუჭირეს მემარჯვენე კურსის მომხრეებმა. მეორე მხრივ, ფოგელს გერმანიის სოციალ-დემოკრატიული

საფუძვლიანი არგუმენტის უქონლად

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკა ხელს უშლის ბანგლადეშის მიღებას გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში

ნიუ-იორკი. 25 აგვისტო. (საკდესი). ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის წარმომადგენლის ობსტრუქციონისტური პოზიციის გამო უშიშროების საბჭოს კვლავ გადადო ბანგლადეშის სახალხო რესპუბლიკის, ანუ ძველ ბენგალიის, მიღების საკითხის განხილვის ჩაშლის ტაქტიკას. იგი კვლავ თავს დაესხა პეკინისათვის არასასურველი ახალგაზრდა რესპუბლიკის საგარეო პოლიტიკას და სცადა შეიცვალა საერთოდ დისკუსიის საკითხი.

ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის წარმომადგენლის პოზიციას საკადრისი პასუხი გასცა სხდომის მონაწილეთა უმრავლესობამ.

ბანგლადეშის სახალხო რესპუბლიკა მთლიანად აკმაყოფილებს ყველა მოთხოვნას, რომელსაც ეგერთიანებული ერების ორგანიზაციის წესდება უყენებს ამ ორგანიზაციაში შესვლის მსურველ ყოველ სახელმწიფოს. განაცხადა, კერძოდ, ინდოეთის წარმომადგენლმა ს. სენმა. ახორციელებს რა მიუშსრობრობისა და თანამშრომლობის პოლიტიკას, ბანგლადეში ხსრ კავშირის წარმომადგენელმა ვ. ლ. ისრაელიანმა, ბანგლადეში ხელს უწყობს მთელი მსოფლიოს მშვიდობის განმტკიცებას და შეუძლია არსებითი წვლილი შეიტანოს თვით ეგერთიანებული ერების ორგანიზაციის საქმიანობაში.

იმ ჩინის პირობებში, რომელიც შექმნა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის დელეგაციის მიერ ვეტოს გამოყენების საფრთხის გამო, უშიშროების საბჭომ გადაწყვიტა კენჭისყრა გადადოს შემდეგ სხდომამდე, რომელიც დღეს გაიმართება.

ტოკიო

ღაღადებენ დოკუმენტები

25 აგვისტო. (ხაკდესი). დასავლეთ გერმანიაში მახლობლად მიტლერული ყოფილი საკონცენტრაციო ბანაკის ტერიტორიაზე დღეს გაიხსნა გამოფენა „სპორტსმენები წინააღმდეგობის ანტიფაშისტურ მოძრაობაში“. აქვეა მეორე გამოფენა „ანტიფაშისტური მოძრაობა 1941-1945 წლებში“.

ათობით სტენდზე წარმოდგენილია ფოტოსურათები და დოკუმენტები, რომლებიც ეძღვნება გერმანელ სპორტსმენთა ბრძოლას ჰიტლერული რეჟიმის წინააღმდეგ, მათს მონაწილეობას ანტიფაშისტურ არალეგალურ მოძრაობაში. მასალები, მოგვითხრობენ ნაციისტური რეჟიმის მიერ გერმანიის მუშათა სპორტული მოძრაობის დარბევის შესახებ.

გამოფენის დამთვალიერებლები დიდ ინტერესს იჩენენ ბიოგრაფიული მასალებისადმი მსოფლიოში სახელმოხვეჭილი ისეთი სპორტსმენების შესახებ, როგორიცაა ბერლინის 1936 წლის ოლიმპიადის მონაწილე მოჭიდავე გერნერ ზეელენბინდერი, მსოფლიოს ყოფილი ჩემპიონი ველოსპორტში ალბერტ რიპერი, მოჭიდაველები გერმან და იულიუს ბარუჭები და მრავალი სხვა.

გაუშვებელია აგრეთვე იმ მთელი რიგი უცხოელი სპორტსმენების ცხოვრება, რომელნიც თაშიზმის წინააღმდეგ იბრძოდნენ.

ფინეთის პროფკავშირული მოღვაწეები საქართველოში

საკავშირო პროფსაბჭოს მოწვეული საბჭოთა კავშირში სტუმრად არის ფინეთის პროფკავშირულ მოღვაწეთა დელეგაცია. 25 აგვისტოს დელეგაცია თბილისში ჩამოვიდა.

საქართველოს პროფსაბჭოს მდივანმა ო. ცანავამ მიიღო სტუმრები. მიღებაზე ფინეთის მხრივ იყვნენ დელეგაციის ხელმძღვანელი, ფინეთის პროფკავშირთა ცენტრალური ორგანიზაციის ეკონომიური განყოფილების მუშაკი, ფინეთის პროფკავშირთა ცენტრალური ორგანიზაციის თვალსაზრისის შემუშავების სპეციალისტი პოლიტიკურ-ეკონომიურ საკითხებში პეკა შორი, ფინეთის პროფკავშირთა ცენტრალური ორგანიზაციის ეკონომიური კვლევის ინსტიტუტის ხელმძღვანელი, საგარეო კავშირების საკითხთა სპეციალისტი ანტერო ტუომინენი, ხელფასის ფასებისა და შემოსავლის საკითხთა სპეციალისტი ისმო ლუიმოლა, შემოსავლის პოლიტიკის საკითხთა სპეციალისტი სეპო კიუკანენი.

ამხ. ო. ცანავამ ილაპარაკა საქართველოს პროფესიულ კავშირებზე, საბჭოთა ხელისუფლების წლებში ეკონომიკის, კულტურის, განათლებისა და ჯანმრთელობის დაცვის განვითარებაში რესპუბლიკის წარმატებებზე.

ფინეთის პროფკავშირულმა მოღვაწეებმა ბევრი რამ გამოიკითხეს. ისინი დაინტერესდნენ პროფკავშირთა, მათი ცენტრალური და რესპუბლიკური აპარატის სტრუქტურის, პირველადი პროფკავშირული ორგანიზაციების რაოდენობრივი შემადგენლობისა და საქმიანობის, სოციალური დაზღვევის, შრომისა და ხელფასის საკითხებთან. ყველა კითხვაზე ამომწურავი პასუხი გასცეს საქართველოს პროფსაბჭოს თანამშრომლებმა: შრომის დაცვის განყოფილების გამგემ ი. ვადოვმა, სოციალური დაზღვევის განყოფილების გამგემ გ. ფერაძემ, შრომისა და ხელფასის განყოფილების გამგის მოადგილემ და ინსტრუქტორმა ნ. ნუკუბიძემ და რ. გუგუშვილმა.

იმავე დღეს ფინეთის პროფკავშირული მოღვაწენი იყვნენ თბილისის დიდ სამრეწველო საწარმოებში — შამპანური ღვინოების ჭარხანაში და ვ. ი. ლენინის სახელობის ელმავალსაშენებლო ქარხანაში. ისინი აქ შეხვდნენ ამ საწარმოთა კოლექტივებს, ბევრნენ პროფკავშირთა საქართველო კომიტეტების საქმიანობას.

საქართველოში ფინეთის პროფკავშირული მოღვაწეების ყოფნის პროგრამაშია თბილისისა და მისი შემოგარენის გაცნობა.

27 აგვისტოს სტუმრები ვოლგოგრადში გაფრინდებიან.

(ხაქინფორმი).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლონისძიებანი

დასასვლეთ გერმანიის ხელისუფალნი ძალულებული არიან საგანგებო ღონისძიებებს მიმართონ რაინის ბაბინძურების წინააღმდეგ ხანძრთან ერთად.

ჩრდილოეთ რაინ-ვესტფალიის მხარის ხალხური ხაქმეთა სამინისტროს განკარგულებაში, რაინის გაყოლებით ხაპატრულო ხამსახურს ეწევიან ხპეციალური ვერტმფრინავები. ისინი აღჭურვილი არიან ფოტოკამერებით, რომლებიც დოკუმენტურად აღრიცხავენ დამრღვევებს.

გემებისა და ხამრეწველო ნაწარმოების ბევრი მფლობელი სარგებლობს ხიბნელით, რათა მდინარეში გადაყაროს ნარჩენები. ამიტომ ხელისუფლებამ გადაწყვიტეს ღამით გამოიყენონ ხაპატრულო პოლიციური კატარღები.

1972 წლის პირველ ნახევარში ამ მხარის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ უკვე მიიღო 98 ხარისკავი რაინის წყლის გაბინძურების შემთხვევის გამო.

მტვერი ქუჩებში

16 კილოგრამამდე მტვერი ედება წელიწადში ვენის ყოველ 100 კვადრატულ მეტრ ფართობს.

ასეთია ავსტრიის მეტეოროლოგიისა და გეოდინამიკის ცენტრალური უწყების მიერ მოწყობილი კვლევის მონაცემები. ამ მხრივ თავისებური „რეკორდი“ მიეკუთვნება ვენის ბალპაუსკლაცას მოედანს, რომელიც ქალაქის ცენტრში მდებარეობს.

აქ დამტვერიანება შეადგენს 16.6 კილოგრამს 100 კვადრატულ მეტრზე წელიწადში. გარეუბნებშიც კი, მწვანე ზონაში, მტვრის რაოდენობა თითქმის 8 კილოგრამამ აღწევს წელიწადში.

უკეთ როდია საქმე სხვა დიდ ქალაქებში: ლინცში — 15 კილოგრამი წელიწადში, კლაგენფურტში — 13 კილოგრამზე მეტი, ინსბურკში — 11.5 კილოგრამი. ყველაზე სუფთა ჰაერია აიზენშტადტში — 1.1 კილოგრამი მტვერი წელიწადში და ბრეგენცში — სულ 0,4 კილოგრამი.

ტყის ხანძრები

ამერიკის შეერთებულ შტატებში შარშანდელმა ტყის ხანძრებმა მოსპეს და დააზიანეს ტყეები 1.100 ათას ჰექტარ ფართობზე.

ყველაზე მეტი ზარალი მოუვიდა ტყეებს ალასკასა და ფლორიდის შტატში, სადაც შარშან ყველაზე ძლიერი ხანძრები მოხდა ამ ბოლო ორი ათწლეულის განმავლობაში.

როგორც აღნიშნავენ, ხანძრების მთავარი მიზეზი იყო გაუფრთხილებლობა ან გულგრილობა.

რთული პრობლემა

იტალიაში მწვავე „ელექტროშიმშილია“. ელექტროენერგიის წარმოება ქვეყანაში ამჟამად ჩამორჩება მოხმარების საჭიროებებს და ელექტროენერგიის ეროვნული სამმართველოს ხელმძღვანელები შეშფოთებულნი ელიან ზამთრის თვეებს, როცა, მათი სიტყვით, საჭირო გახდება მოსახლეობისა და მრეწველობისათვის ელექტრობის მიწოდების ლიმიტირება.

სამმართველოს გენერალური დირექტორის ა. მ. ანჯელინის აღიარებით, იტალია უკვე შარშან განიცდიდა გარკვეულ სიძნელეებს ამ დარგში და მათ თავი დაადწია მხოლოდ დასავლეთი ევროპის მეზობელი ქვეყნებიდან ელექტროენერგიის იმპორტის ხარჯზე. მაგრამ წელს საქმე ეხება უკვე ნამდვილ კრიზისს.

ადგილობრივი პრესის ფურცლებზე ხაკმაოდ ქვეყნდება კრიტიკული შენიშვნები მთავრობისა და ელექტროენერგიის ეროვნული სამმართველოს მიმართ, მათ ბრალად დებენ, რომ მოუშობენ ენერგეტიკის განვითარების მეცნიერული გეგმის უქონლად, რომელშიც გათვალისწინებული იქნებოდა ქვეყნის რეალური მოთხოვნილებანი. როგორც სპეციალისტები აღნიშნავენ, მარტო ატომური ენერგეტიკის დარგში იტალია სულ ცოტა ორი ათეული წლით ჩამორჩება მსოფლიოს წამყვან ქვეყნებს. მაგრამ ეს ღრმა და რთული პრობლემები რამდენიმე თვეში ვერ გადაიჭრება. მალე დადგება შემოდგომა, არც ზამთარია შორს... შვეიცარიის, საფრანგეთის, გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკისა და აღმოსავლეთ ევროპის ბალკანეთის ქვეყნებმა კი პრაქტიკულად უკვე ამოიწურა.

სტატისტიკას თუ დავუჯერებთ

სტატისტიკას თუ დავუჯერებთ, შვედეთს მტკიცედ უკავია პირველი ადგილი მსოფლიოში ყავის მოხმარებით. ყოველი შვედი წელიწადში საშუალოდ ხმარობს 10 კილოგრამ ყავას.

ამ ბოლო დროს მათ თითქმის ტოლს არ უდებენ დანიელები, ნორვეგიელები და ფინელები. ერთ სულ მოსახლეზე მოხმარებული ყავის რაოდენობით, აღნიშნავს შვეიცის დეპეშათა ბიურო, შვედებმა ათჯერ გადააჭარბეს ინგლისელებს და ხუთჯერ — ამერიკელებს.

„კომუნისტი“ — ხაკდესი.

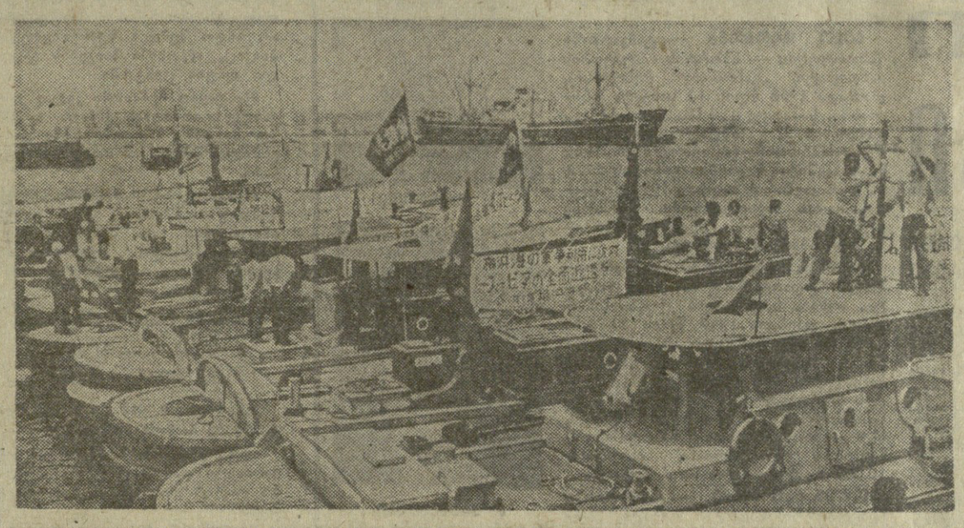

იაპონიის მშრომელები მხარს უჭერენ ვიეტნამელი ხალხის გმირულ ბრძოლას. მიტინგებზე ისინი პროტესტს გამოთქვამენ იაპონიის ტერიტორიაზე განლაგებული ამერიკის სამხედრო ბაზების ბინძურ ომში გამოყენების წინააღმდეგ. იაპონელები მოითხოვენ გადამწყვეტ ზომებს მთავრობისაგან.

ხურათზე: ოოკოჰამის ნავსადგურის მუშები უარს ამბობენ დატვირთონ სამხრეთ ვიეტნამში გასაგზავნი იარაღი. პლაკატებზე წერია „ჩვენ ვიეტნამის ომის წინააღმდეგი ვართ!“

ჯაპან პრეს — საკდესის ფოტო.

ნიუ-იორკი რ. კლარკი: ყველაფერი ჩემი თვალით ვნახე

25 აგვისტო. (ხაკდესი). „ამერიკის შეერთებული შტატების ბომბები ანგრევენ საავადმყოფოებს, სკოლებს, ეკლესიებს. ისინი ზოცავენ მოხუცებს, ქალებს ბავშვებს. ჩვენ ვამბობთ, თითქოს გამოგვყავს იქიდან ჯარისკაცები და ვკვეცავთ ომს, ამავე დროს განვაგრძობთ დაბომბვას. მაგრამ დაბომბვით ვერ დავამორჩილებთ ხალხს“.

წერს ამერიკის შეერთებული შტატების ყოფილი იუსტიციის მინისტრი რ. კლარკი სტატიაში „რა ვნახე და რა მოვისმინე ჩრდილოეთ ვიეტნამში“, რომელიც ჟურნალ „ლიფშიცა“ გამოქვეყნებული.

კლარკი ამას წინათ იყო ვიეტნამის დემოკრატიულ რესპუბლიკაში ამერიკის შეერთებული შტატების სამხედრო დანაშაულთა გამოძიების საერთაშორისო კომისიის შემადგენლობაში და შემდეგ ამერიკელებს უამბო სიმართლე ბარბაროსული დაბომბვების შესახებ. ამის გამო ამერიკის შეერთებული შტატების მმართველმა წერილობითი ბრძანება გაუგზავნა კლარკს დევნა, დითქმის ღალატიც კი დააბრალეს.

ჩრდილოეთ ვიეტნამში მე ვნახე ნგრევა სოფლებსა და ქალაქებში. ვნახე დაზიანებული ეკლესიები, რაბები. საავადმყოფოები და ეკლესიები, წერს კლარკი. და ეს მხოლოდ დაზიანებათა მცირე ნაწილია რაიონებში, რომლებსაც ვეწვეთ. გაცილებით მძიმე ნგრევა ეკა ქვეყნის სამხრეთ ნაწილში.

ჰაიფონში, წერს კლარკი, განმიცხადეს, რომ 16 აპრილიდან, როცა განახლდა ვიეტნამის დემოკრატიული რესპუბლიკის მასირებული დაბომბვა, 4 აგვისტომდე ქალაქს 101-ჯერ დაესხნენ თავს. ამ დროის განმავლობაში ჩამოყარეს 2.208 ფუგასური ბომბი და 250 შრაპნელიანი ბომბი, რომლებმაც სიკვდილი მოუტანეს მშვიდობიან მცხოვრებლებს.

წითელი მდინარის დელტის მოსახლეობისათვის, განაგრძობს ამერიკელი იურისტი, ჯებრიები მთელი ცხოვრების საფუძველია. თუ ჯებრიები ვერ გაუძლებენ, დაიღუპება მთელი მოსავალი. თუ გადმოხეთქავს ზღვის წყალი, რამდენიმე წლის განმავლობაში მიწას გამოაყენება აღარ შეიძლება.

„ლანის რაბი, — ნათქვამია სტატიაში, — მეთაური ჰიდრონაგებობაა, მასზე დამოკიდებულია 48 ათასი აკრი მიწის მდგომარეობა რაიონში, რომელშიც 600 ათასი კაცი ცხოვრობს. როცა ეს რაბი ვნახე 3 აგვისტოს, მას ორმოცი ბომბი ჰქონდა გარშემორტყმული ბომბების აფეთქებათა გამო. ბეტონი ძლიერ იყო დაზიანებული. დანაშენი და ფოლადის ფერმები, სამოტორო შენობა, ამწეები და „ბეკეი“ დანგრეული იყო“, — ხაუს უსვამს კლარკი.

თავდასხმას ხომ არ ამზადებენ?

**ნიუ-იორკი. 25 აგვისტო. (საკდესი). წინა კვირაში ორი შეიარაღებული არამზადა დაეკავა პოლიციამ ქალაქ სენტ-ლუისში (მისურის შტატი)

München–72

სტარტზეა მსოფლიო სპორტი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ოცი წლის შემდეგ

მიუნხენის სტადიონის უზარმაზარ ჯამში დღეს საბერძნეთიდან ჩამოტანილი ჩირაღდნიდან ოლიმპიური ცეცხლი აგიზგიზდება, გაიშლება ხუთრგოლიანი ქათქათა დროშა, ფანფარები ყურადღებას მოითხოვენ და სიჩუმეში სპორტსმენი — თამაშების მასპინძელი ქალაქის წარმომადგენელი — ოლიმპიური ფიცის სიტყვებს წარმოთქვამს.

სპორტის ეს გრანდიოზული ზეიმი, რომელსაც მღელვარებით ადევნებს თვალს ოლიმპიური სტადიონის ტრიბუნებიდან 80.000 მაყურებელი, ცისფერი ტელეეკრანებიდან კი 800 მილიონი ადამიანი, დაიწყება, როდესაც XX ოლიმპიადის დედაქალაქში 15.00 საათი იქნება, ხოლო თბილისში — 18.00 საათი.

მსოფლიოს ხუთივე კონტინენტის საუკეთესო წარმომადგენლები — თანამედროვე სპორტის ჭეშმარიტი რაინდები, სარბენი ბილიკების, კალათბურთის ფარებისა და ველოტრეკის ბეტონის ოატატები გაძოვლენ სტარტზე, რათა შეერკინონ ერთმანეთს ღიპ და პატიოსან ბრძოლაში, განამტკიცონ მეგობრობა და სიცოცხლე მეოცე საუკუნის მიწაზე.

ჩვენმა სახელოვანმა სპორტსმენებმა — საუკეთესოებმა საუკეთესოთა შორის მოიპოვეს უფლება იასპარეზონ შორეულ მიუნხენში, კიდევ უფრო გაუთქვან სახელი ჩვენს სპორტს.

ოქროს 195, ამდენივე ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედალი გათამაშდება XX ოლიმპიადაზე. უძლიერეს სპორტსმენთა ათეულები აცხადებენ პრეტენზიას თვითეულ მათგანზე. უკანასკნელი პერიოდის სპორტული შედეგები, ნაჩვენები მსოფლიოს მრავალ სტადიონზე, სპორტულ დარბაზსა თუ საცურავ აუზში, იმის პირობას იძლევა, რომ ბრძოლა არნახულად დაძაბული და საინტერესო იქნება.

ჰელსინკის, მელბურნის, რომის, ტოკიოს, მეხიკოა უზარმაზარ სტადიონებზე არაერთხელ ეღერდა საბჭოთა კავშირის სახელმწიფო ჰიმნი ჩვენი სპორტსმენების სახელოვან გამარჯვებათა აღსანიშნავად. გვჯერა, რომ ასეთსავე წარმატებას იზეიმებს საბჭოთა სპორტი მიუნხენის ოლიმპიადაზეც — ოცი წლის მანძილზე, რომელიც ჰელსინკის XV თამაშების შემდეგ იქნა გავლილი, ჩვენმა სპორტმა გრანდიოზულ გამარჯვებებს მიაღწია.

საქართველოს 18 ოლიმპიელი დაიცავს საბჭოთა ქვეყნის, ჩვენი სპორტული რესპუბლიკის სახელს შორეულ მიუნხენში.

ძმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ჩვენი ოლიმპიელები წარმატებით იასპარეზებენ მიუნხენის სპორტულ სარბიელზე და შეეცდებიან არა მარტო გაიმეორონ, არამედ კიდეც გააუმჯობესონ მოპოვებული შედეგები.

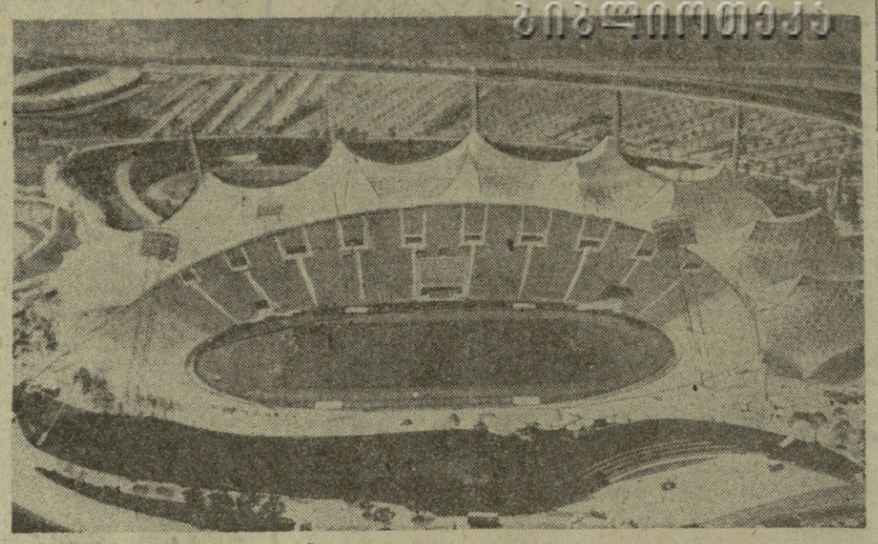

სურათზე: ოლიმპიური სტადიონი.

თამაშების კალენდარი

ოლიმპიადის გახსნა — 26 აგვისტო
კალათბურთი — 27, 28, 29, 30 აგვისტო, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, სეკტემბერი
კრივი — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 სეკტემბერი
ჰიდაობა (თავისუფალი და კლასიკური) — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო 5, 6, 7, 8, 9 სეკტემბერი
ჰიდაობა (ძიუ-დო) — 31 აგვისტო, 1, 2, 3, 4, 8 სეკტემბერი
ველოსპორტი — 29, 31, აგვისტო, 1, 2, 3, 4, 6 სეკტემბერი
ფრენაურთი — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 სეკტემბერი
ტანვარჯიში — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო, 1 სეკტემბერი
ნიჩბოსნობა — 27, 29, 31 აგვისტო, 1, 2 სეკტემბერი
ნიჩბოსნობა (კანოე) — 28, 30 აგვისტო, 5, 6, 7, 8 სეკტემბერი
ცხენოსნობა — 29, 30, 31 აგვისტო, 1, 3, 5, 6, 8, 10 სეკტემბერი
მძლეოსნობა — 31 აგვისტო 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 სეკტემბერი
სპილენძნო სპორტი — 29, 30, 31 აგვისტო 1, 4, 5, 6 სეკტემბერი
ცურვა — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო 1, 2, 3, 4 სეკტემბერი
ხელბურთი — 30 აგვისტო, 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9 სეკტემბერი
თანამედროვე ხუთჭიდი — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო
სროლა — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო, 1, 2 სეკტემბერი
მშვილდოსნობა — 6, 7, 8, 8, 9 სეკტემბერი
ძალოსნობა — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო, 2, 3, 4, 5 სეკტემბერი
ფარიკაობა — 29, 30, 31 აგვისტო, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 სეკტემბერი
ფეხბურთი — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო, 1, 3, 5, 7, 9 სეკტემბერი
ბალანის ჭოკები — 27, 28, 29, 30, 31 აგვისტო, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 სეკტემბერი
ოლიმპიადის დახურვა — 10 სეკტემბერი

ზ. საკანდელიძე

მ. ქორქია

დ. შანიძე

ო. ფხაკაძე

თ. ლეკვეიშვილი

ვ. სანეევი

ზურაბ საკანდელიძე — *კალათბურთი* — სპორტის დამსახურებული ოსტატი. „დინამო" (თბილისი), დაიბადა 1945 წლის 9 აგვისტოს ქუთაისში, სიმაღლე 186 სმ., წონა 85 კგ. უმაღლესი განათლება. მასწავლებელი, თამაში დაიწყო 1956 წლიდან. საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1965 წ., ევროპის 1964 წ. ჩემპიონი იუნიორთა შორის, ევროპის 1965, 1967, 1969, 1971 წ.წ. ჩემპიონი, მსოფლიოს 1967 წ. ჩემპიონი, მსოფლიოს 1970 წ. ჩემპიონატისა და XIX ოლიმპიური თამაშების ბრინჯაოს პრიზიორი. მწვრთნელი — ო. ქორქია.

შიხეილ ქორქია — *კალათბურთი* — საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი, „დინამო" (თბილისი), დაიბადა 1948 წლის 10 სექტემბერს ქუთაისში, სიმაღლე 196 სმ., წონა 90 კგ., საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტი. თამაში დაიწყო 1960 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1969 წ., სსრ კავშირის 1968 წ. ჩემპიონი, ევროპის 1966 წ. ჩემპიონი იუნიორთა შორის, ევროპის 1969 და 1971 წ.წ. ჩემპიონი. მწვრთნელი — ო. ქორქია.

დიმიტრი შანიძე — *ძალოსნობა* — სპორტის დამსახურებული ოსტატი, „განთიადი" (თბილისი), დაიბადა 1937 წლის 8 თებერვალს წყალტუბოს რაიონის სოფელ მექვენაში, სიმაღლე 158 სმ., წონა 60 კგ., საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიში დაიწყო 1965 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1967 წ., სსრ კავშირის 1969, 1970, 1972 წ.წ. და სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადის ჩემპიონი ქვეყნებრივ წონაში, ევროპის 1972 წ. ჩემპიონი. მწვრთნელი — შ. ნერეთელი.

ომარ ფხაკაძე — *ველოსპორტი* (ტრეკი) — სპორტის დამსახურებული ოსტატი, „დინამო" (თბილისი), დაიბადა 1944 წლის 12 აგვისტოს ქუთაისში. სიმაღლე 183 სმ., წონა 90 კგ., საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიში დაიწყო 1959 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1962 წ., სსრ კავშირის 1963-1964, 1966-1970, 1972 წ.წ. ჩემპიონი, მსოფლიოს 1965 წ. ჩემპიონი სპრინტში. მწვრთნელი — გ. ჯოხაძე.

თინათინ ლეკვეიშვილი — *ცურვა* — საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი, „დინამო" (თბილისი), დაიბადა 1954 წლის 2 იანვარს თბილისში, სიმაღლე 169 სმ., წონა 59 კგ., თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიშობს 1965 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1968 წ., სსრ კავშირის 1968-1971 წ.წ. ჩემპიონი გულაღმა ცურვაში 100 მ., 1970-1972 წ.წ. ჩემპიონი 200 მ., ევროპის 1970 წ. ჩემპიონი 100 მ. მწვრთნელი — მ. ტატიშვილი.

ვ. ლოსაბერიძე

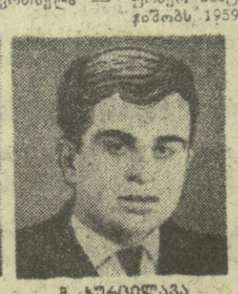

მ. ხურცილავა

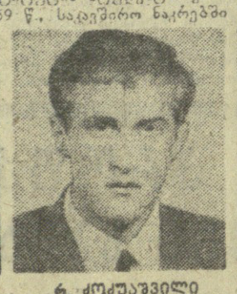

რ. ძოძუაშვილი

ლ. თედიაშვილი

ჯ. მეგრელიშვილი

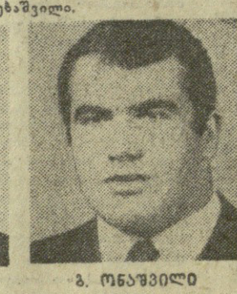

ბ. ონაშვილი

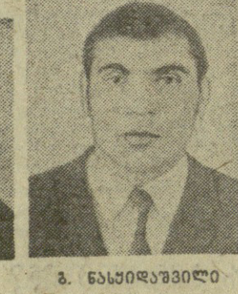

ბ. ნასყიდაშვილი

ჩვენი ოლიმპიელები

საქართველოს სპორტსმენები — სსრ კავშირის ოლიმპიური ნაკრები გუნდების წევრები

ვიქტორ სანეევი — *მძლეოსნობა* — სპორტის დამსახურებული ოსტატი, „დინამო" (თბილისი), დაიბადა 1945 წლის 3 ოქტომბერს სოხუმში, სიმაღლე 188 სმ., წონა 78 კგ. უმაღლესი განათლება, აგრონომი-სუბტროპიკოსი. ვარჯიშობს 1963 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1967 წ., სსრ კავშირის 1968-1970 წ.წ. ჩემპიონი, სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადის ჩემპიონი, ევროპის 1969 წ., ჩემპიონი, 1971 წ. ბრინჯაოს პრიზიორი, ევროპის 1970-72 წ.წ. ზამთრის ჩემპიონატების გამარჯვებული, XIX ოლიმპიური თამაშების ჩემპიონი სამმაგ ხტომაში. ევროპის რეკორდსმენი. მწვრთნელები — ა. კერსელიანი, ვ. კრეერი.

ალეთეევან ლოსაბერიძე — *მშვილდოსნობა* — საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი, „ბურევესტნიკი" (ქუთაისი), დაიბადა 1949 წლის 1 აგვისტოს ტყიბულის რაიონის სოფელ კიროგში. სიმაღლე 161.5 სმ., წონა 70 კგ., უმაღლესი განათლება, ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის ლაბორანტი. ვარჯიშობს 1960 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1972 წ., ევროპის 1972 წ. აბსოლუტური ჩემპიონი. მწვრთნელი — შ. ჯაშიაშვილი.

მურმან ხურცილავა — *ფეხბურთი* — სპორტის დამსახურებული ოსტატი, „დინამო" (თბილისი), დაიბადა 1943 წლის 5 იანვარს გეგეჭკორის რაიონის სოფელ ბანძაში, სიმაღლე 178 სმ., წონა 85 კგ., საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიშობს 1956 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1957 წ. მსოფლიოს VIII ჩემპიონატის ბრინჯაოსა და ევროპის 1972 წ. ვერცხლის პრიზიორი. მწვრთნელი — გ. კაჩალინი.

რევაზ ძოძუაშვილი — *ფეხბურთი* — სპორტის ოსტატი, „დინამო" (თბილისი), დაიბადა 1945 წლის 15 აპრილს ქუთაისში, სიმაღლე 175 სმ., წონა 73 კგ., საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიშობს 1959 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1969 წ., ევროპის 1972 წლის ვერცხლის პრიზიორი. მწვრთნელი — გ. კაჩალინი.

ლევან თედიაშვილი — *ჰიდაობა* (თავისუფალი სტილი) — სპორტის დამსახურებული ოსტატი, „განთიადი" (თბილისი), დაიბადა 1948 წლის 15 მარტს სიღნაღის რაიონის სოფელ ზემოუბანში, სიმაღლე 175 სმ., წონა 82 კგ., საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიშობს 1964 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1972 წ., სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადის, სსრ კავშირისა და მსოფლიოს 1971 წ. ჩემპიონთა პირველ საშუალო წონაში. მწვრთნელი — ვ. ბალავაძე.

ჯემალ მეგრელიშვილი — *ჰიდაობა* (ბერძნულ-რომაული სტილი) — საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი, „ბურევესტნიკი" (თბილისი), დაიბადა 1949 წლის 1 აგვისტოს ტყიბულის რაიონის სოფელ კიროგში. სიმაღლე 161.5 სმ., წონა 70 კგ., უმაღლესი განათლება, ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის ლაბორანტი. ვარჯიშობს 1960 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1972 წ., ევროპის 1972 წ. აბსოლუტური ჩემპიონი. მწვრთნელი — შ. ჯაშიაშვილი.

ბორის ონანაშვილი — *ჰიდაობა* (ძიუ-დო) — საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი, „ლოკომოტივი" (თბილისი), დაიბადა 1950 წლის 20 ოქტომბერს ონოსტარის რაიონის სოფელ გოგოლესუბანში, სიმაღლე 165 სმ., წონა 62 კგ., საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიშობს 1964 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1971 წ., სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადის ჩემპიონი, ევროპის 1972 წ. ვერცხლის პრიზიორი. მწვრთნელი — ბ. მაზნიაშვილი.

ზურაბ ბოგოლაური — *ჰიდაობა* (ძიუ-დო) — საერთაშორისო კლასის სპორტის ოსტატი, „ბურევესტნიკი" (თბილისი), დაიბადა 1949 წლის 30 ივნისს ფოთში, სიმაღლე 181 სმ., წონა 84 კგ., სამხედრო მოსამსახურე, საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი, ვარჯიშობს 1965 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1971 წ., სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადის ჩემპიონი ორადგილიანი ბაიდარით 10.000 მ. მწვრთნელი — ა. მატკავა.

ოლეგ კაფიანიძე — *ნიჩბოსნობა* (აკადემიური) სპორტის ოსტატი, „ბურევესტნიკი" (თბილისი), დაიბადა 1951 წლის 2 თებერვალს ადიგენის რაიონის სოფელ ჩელაში, სიმაღლე 190 სმ., წონა 88 კგ., საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიშობს 1967 წ. მწვრთნელი — ა. ნიკოლაევი.

გიორგი ნასყიდაშვილი — *ნიჩბოსნობა* (სლალომი) — სპორტის ოსტატი, „ლოკომოტივი" (მცხეთა), დაიბადა 1947 წლის 16 აგვისტოს მცხეთაში, სიმაღლე 165 სმ., წონა 72 კგ., საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი. ბაიდარებით ნიჩბოსნობაში ვარჯიშობს 1963 წ., სლალომში — 1970 წლიდან. მწვრთნელი — გ. მარეხაშვილი.

გ. გოგოლაური

შ. ჩოჩიშვილი

ნ. დრონოვა

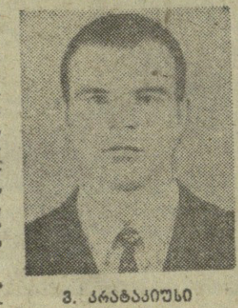

ვ. კრატაკიუსი

ო. კაფიანიძე

გ. ნასყიდაშვილი

ნინო დრონოვა — *ტანვარჯიში* (სპორტული) — სპორტის ოსტატობის კანდიდატი, „განთიადი" (თბილისი), დაიბადა 1958 წლის 13 იანვარს თბილისში, სიმაღლე 159 სმ., წონა 49 კგ., თბილისის 97-ე საშუალო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე. ვარჯიშობს 1966 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1972 წ., სსრ კავშირის ხალხთა 1971 წ. სპარტაკიადის აბსოლუტური ჩემპიონი იუნიორთა შორის. მწვრთნელები — ხ. ბურჯანაძე, ვ. კლიმოვა.

ვიქტორ კრატასიუკი — *ნიჩბოსნობა* (ბაიდარები) — სპორტის ოსტატი, არმიის სპორტული კლუბი (თბილისი), დაიბადა 1949 წლის 30 იანვარს ფოთში, სიმაღლე 181 სმ., წონა 84 კგ., სამხედრო მოსამსახურე, საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი, ვარჯიშობს 1965 წ., საკავშირო ნაკრებში გამოდის 1971 წ., სსრ კავშირის ხალხთა V სპარტაკიადის ჩემპიონი ორადგილიანი ბაიდარით 10.000 მ. მწვრთნელი — ა. მატკავა.

ოლეგ კაფიანიძე — *ნიჩბოსნობა* (აკადემიური) სპორტის ოსტატი, „ბურევესტნიკი" (თბილისი), დაიბადა 1951 წლის 2 თებერვალს ადიგენის რაიონის სოფელ ჩელაში, სიმაღლე 190 სმ., წონა 88 კგ., საქართველოს პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტი. ვარჯიშობს 1967 წ. მწვრთნელი — ა. ნიკოლაევი.

გიორგი ნასყიდაშვილი — *ნიჩბოსნობა* (სლალომი) — სპორტის ოსტატი, „ლოკომოტივი" (მცხეთა), დაიბადა 1947 წლის 16 აგვისტოს მცხეთაში, სიმაღლე 165 სმ., წონა 72 კგ., საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტის სტუდენტი. ბაიდარებით ნიჩბოსნობაში ვარჯიშობს 1963 წ., სლალომში — 1970 წლიდან. მწვრთნელი — გ. მარეხაშვილი.

ᲡᲐᲥᲐᲡᲬᲘ — ᲤᲘᲨᲔᲠᲘᲡ ᲛᲐᲢᲩᲘ

რთულ პოზიციაში

რეიკიავიკი, 25 აგვისტო. (საკადესის სპეც. კორ. ა. ერმაკოვი). გადაიდო მსოფლიო პირველობაზე საჭადრაკო მატჩის მეთვრამეტე პარტია. მსოფლიო ჩემპიონმა, რომელიც შავებით თამაშობდა, ჩაიწერა თავისი ორმოცდამეორე სვლა. პრეტენდენტს ზედმეტი პაიკი აქვს.

პარტია ძალიან საინტერესოდ მიმდინარეობდა, მაგრამ თუ სასაკი თამაშს ამწვავებდა, ფიშერი, რომელიც, როგორც მიაჩნდათ, გაურბის ყიმებს, ამჯერად ცდილობდა თამაში ფრთხილად წარემართა. დებიუტშიც და მიტელშპილშიც იგი გამარტივებას ცდილობდა. რა თქმა უნდა, მისთვის — ლიდერისათვის, ახლა ქულის გაყოფა ხელსაყრელია.

სასაკმ პირველად დაიწყო აქტიური მოქმედება თეორიების მეფის წინააღმდეგ, რომელიც გრძელ მხარეს იყო როკირებული (შავების მეფე კი დფის ცენტრში დარჩა). მაგრამ ფიშერმა შეძლო იერიშის მოგერიება. მაშინ მსოფლიო ჩემპიონმა, რომელიც განაგრძობდა იერიშის ეზების ძიებას, შესთავაზა ხარისხის შეწირვა. ამერიკელმა გროსმაისტერმა არ მიიღო ეს შეწირვა, რადგან ეს დიდ უსიამოვნებას მოუტანდა. არ აიღო შემდეგ შეთავაზებული პაიკიც, ამჯობინა პაიკების გაცვლა დაფის ცენტრში.

მსოფლიო ჩემპიონი კვლავ დაძაბულ ვითარებას ქმნიდა დაფაზე, მაგრამ პრეტენდენტმა დაბვეწილი მანევრით მოიგერია მუქარა.

ასეა თუ ისე, რამდენიმე სვლის შემდეგ ფიშერმა ხელთ იგდო ინიციატივა და პაიკიც მოიგო. პარტია გადაიდო თეორიების 42 სვლის შემდეგ რთულ პოზიციაში.

XVII ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ

ბ. ფიშერი — ბ. სპასკი

სიცილიური დაცვა

1. e4 c5 2. ᲛᲤ3 d6 3. ᲛC3 ᲛC6 4. d4 cd 5. ᲛXd4 ᲛF6 6. g3

ადრე ფიშერმა ითამაშა g6. ეს ვარიანტი დამუშავებულია საბჭოთა ოსტატ ვსევოლოდ რაუზერის მიერ.

6... e6 7. ᲛD2 a6 8. 0-0-0 g7 9. f4 g7 10. ᲛF3 b5 11. g:f6 gf 12. g3 ᲚA5 13. ᲛXb1 b4

მსოფლიოს ჩემპიონი იწყებს აქტიურ მოქმედებას. მას სურს დაუყოვნებლივ დალაშქროს მოწინააღმდეგის მეფე.

14. ᲛE2 ᲚC5 15. f5

პრეტენდენტი კონტრთამაშს იწყებს მეორე ფლანგზე.

15... a5 16. ᲛF4 a4 17. c:c1 ᲫB8 18. c3 b3 19. a3 ᲛE5 20. ᲫHf1 ᲛC4 21. g:c4 Ln:c4 22. ᲫCe1 ᲛXd8

ვინაიდან შავების მეფეს რიგი არ გაუკეთებია სასაკის იგი უფრო უსაფრთხო ადგილზე გადაპყავს. მანეური მეტად საპასუხისმგებლოა, მაგრამ მსოფლიოს ჩემპიონმა მას კარგად გაართვა თავი.

23. ᲛXa1 ᲫB5 24. ᲛD4 ᲫA5 25. ᲛD3 ᲛXc7 26. ᲛB4 h5 27. g3 ᲫC5 28. ᲛD3 ᲫB8

როგორც ეზიდავთ, სასაკი ხარისხს სხვავზობს მეტოქეს, მაგრამ ამერიკელი გროსმაისტერი უარს ამბობს მის აღებაზე ეს გასაგებიც არის: შემდეგში მსოფლიოს ჩემპიონი ეკუს სწორაკად ამ-ზე და ისეი მრისხანე შეტევას ინიციირებდა თეორიების მეფეზე.

29. Ln2 ᲫA5 30. f:e f:e 31. g:f ᲫC5 32. ᲛF5 g:f5 33. ᲫF5 d5 34. e:d Ln:d5

როგორც ეჩსპერტები თვლიან, უფრო ძლიერი იქნებოდა 34... ᲫD8

35. ᲛB4 Ln:d7 36. ᲫH5

პრეტენდენტი ერთი ნაბიჯით გაბედულად იღებს პაიკს და ეტლს აშორებს სამოქმედო თეატრს, მაგრამ ზედმეტი პაიკი მომავალში შეიძლება თეორიების მთავარი კოზირი გახდეს.

36... g:b4 37. cb ᲫD5 38. ᲫC1+ ᲛXb7 39. Ln:e4 ᲫC8 40. ᲫB1 ᲛXb6 41. ᲫH7 ᲫD4 42. Ln:g6

ამ მდგომარეობაში პარტია გადიდეთ. სასაკმ თავისი მორიგი სვლა ჩაიწერა.

ᲕᲐᲚᲘᲐ ᲛᲔᲗᲕᲠᲐᲛᲔᲣᲚᲘ

რეიკიავიკი. გუშინ დამთავრდა მსოფლიო პირველობაზე ბორის სასაკი-რობერტ ფიშერის მატჩის მეთვრამეტე პარტია, რომელიც რთულ, ორმხრივი შესაძლებლობების პოზიციაში იყო გადადებული. მეტოქეებმა ხუთ-ხუთი სვლა გააკეთეს და 48-ე სვლაზე ყაიმზე შეთანხმდნენ.

ამრიგად მატჩის ანგარიში გახდა 10,5:7,5 პრეტენდენტის სასარგებლოდ. მორიგი, მე-19 პარტია უნდა გაიმართოს კვირას, თეორიით თამაშობს მსოფლიოს ჩემპიონი.

სპორტული ამბები

ჩოგბურთი. დევისის თასის ფინალი, რომელშიც ერთმანეთს ებღაუბიან ამერიკის შეერთებული შტატებისა და რუმინეთის გუნდები, გაიმართება 13-15 ოქტომბერს უნგრეთის დედაქალაქ ბუდაპეშტში.

საბჭოთა ჩოგბურთელები წარმატებით გამოდიან პოლონეთის ღია ჩემპიონატზე. ქალთა ერთეული თანრიგის ნახევარფინალში გავიდა კეუ პარმასი, რომელმაც დაამარცხა უნგრელი ველი (6:3, 6:4), ხოლო ვიუებში — თომას ლეიუსი და პეტერ ლამპი, რომლებმაც დაამარცხეს პოლონელები ნეძვედსკი (6:1, 6:0) და რიბარჩიკი (2:6, 6:1, 6:4). ნახევარფინალში გავიდა ავრეთვე ჩეხოსლოვაკიელი შეეჩიკი, რომელმაც სძლია ევროპის ჩემპიონს უნგრელ ბარანიის — 2:6, 7:5, 6:3.

ფეხბურთი. ერევნის „არარატი" ბულგარეთს ეწვია და პირველი შეხვედრა ჰქონდა სოფიის „აკადემიკოთან". გაიმარჯვეს მასპინძლებმა 3:1. სტუმართაგან ბერთი გაიტანა ბონდარენკომ.

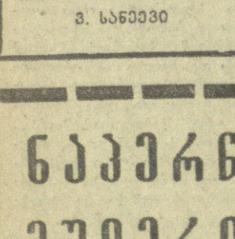

ბ. ნინოშვილი

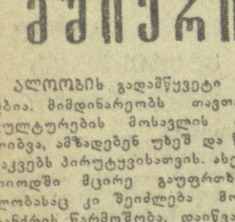

ბ. ბერიძე

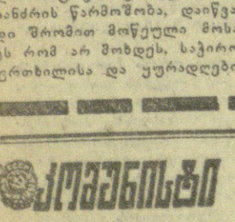

ბ. ბაბალიაშვილი